

Taipalsaaren kunta

Talousarvio 2022

Taloussuunnitelma 2023 – 2024

SISÄLLYSLUETTELO

1.	TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT	4
1.1	Taloussuunnittelun perusteet.....	4
1.2	Suunnittelun taloudelliset perusteet	4
1.2.1	Yleinen taloudellinen tilanne	4
1.2.2	Taipalsaaren kuntatalouden perusteet	5
1.2.3	Verotulot	6
1.2.4	Valtionosuudet	8
1.3	Kuntastrategia ja muut suunnitteluperusteet.....	9
1.3.1	Väestön rakenne ja väestömäärän kehitys.....	10
1.3.2	Työpaikat	12
1.4	Riskianalyysi.....	12
2.	TALOUSARVION SITOVIUUS JA SEURANTA	14
2.1	Talousarvion sitovuus ja tilivelvolliset.....	14
2.2	Talousarvion seuranta	16
2.3	Strategiset tavoitteet.....	17
3.	KÄYTTÖTALOUSOSA.....	18
3.1	Ulkoisten toimintatuottojen ja -kulujen jakautuminen meno- ja tulolajeittain	18
3.2	Talousarvion sisäiset erät	20
3.3	Talousarvio ja -suunnitelma / Tuloslaskelmat 2020 – 2024.....	21
3.4.	Tehtäväalueiden tuloarviot, määrärahat ja tavoitteet.....	24
	100 Vaalit	24
	200 Tarkastus ja arviointi	24
30	Konsernihallinto	24
	300 Hallintopalvelut	25
	320 Elinvoimapalvelut.....	26
	330 Sosiaali- ja terveystaloudet (vuodesta 2023 alkaen Hyvinvoinnin edistäminen).....	28
40	Sivistyspalvelut.....	30
	400 Sivistyspalveluiden hallinto	30
	405 Ruokapalvelut.....	31
	470 Perusopetus.....	33
	480 Varhaiskasvatus	34
	490 Kulttuuri ja vapaa-aika	36
50	Tekniset palvelut	38
	500 Teknisten palveluiden hallinto	38
	510 Kaavoitus.....	40

570 Rakennusvalvonta- ja lupapalvelut.....	41
575 Liikenneväylät	42
580 Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet	42
590 Vesihuoltolaitos.....	44
4. TULOSLASKELMAOSA	46
4.1 Tuloslaskelmaosan tuloarviot ja määrärahat.....	46
5. RAHOITUSOSA.....	48
5.1 Rahoituslaskelma	48
6. HENKILÖSTÖOSA	51
6.1 Henkilöstön lukumäärä	51
6.2 Henkilöstökulut	51
7. INVESTOINTIOSA.....	52
7.1 Investointiohjelma 2022 ja investointisuunnitelma 2023–2024.....	53
8. KONSERNIOSA	55
8.1 Tytäryhtiöiden tavoitteet taloussuunnittelukauden vuosille 2022 - 2024	55

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

1.1 Taloussuunnittelun perusteet

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelma-kausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteutuvat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kerjynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

1.2 Suunnittelun taloudelliset perusteet

1.2.1 Yleinen taloudellinen tilanne

”Kansainvälinen talous on elpymässä pandemiakriisistä. Tätä tukevat rokotuskattavuuden nousu ja elvyttävä talouspolitiikka. Maailmantalouden jyrkkä supistuminen vuonna 2020 vaihtuu 6 prosentin kasvuksi tänä vuonna. Euroalueen talous kuroo koronakuopan umpeen vuoden loppuun mennessä kasvamalla 5 prosentin vauhdilla tänä vuonna. Euroalueen elpyminen on kuitenkin kesken, eikä talous vielä pärjää ilman talouspolitiikan tukea. Lisäksi koronan deltavariantti tuo epävarmuutta euroalueen lähiajan näkyymiin. Koska rokotuskattavuus paranee ja rajoitustoimia toteutetaan suunnatummin, koronan leviäminen on pienempi riski terveydelle ja talousvaikutukset vähäisempiä kuin aiemmin. Kehittyvien maiden alhainen rokotuskattavuus ja uusien virusvarianttien uhka varjostavat kuitenkin vielä pidemmän aikaa näkymiä.

Euroalueen inflaation arvioidaan hidastuvan ensi vuonna koronakriisistä johtuvien poikkeuksellisten hintavaikutusten vaimentuessa. Vaikka euroalueen inflaatioennusteita on viime aikoina nostettu, inflaatio on jäämässä yhä alle 2 prosentin vuosina 2022–2023. Keskipitkällä aikavälillä euroalueen inflaatiota hidastavat yhä useat tekijät, kuten talouden vapaa kapasiteetti sekä maltilliset palkkapaineet. Lisäksi euroalueella pitkät inflaatio-odotukset ovat yhä vaikeat suhteessa EKP:n inflaatiotavoitteeseen.

Vaikka inflaatiotavoitteeseen on vielä euroalueella matkaa, edellytykset palata keskipitkällä aikavälillä kestävästi 2 prosentin inflaatiotavoitteeseen ovat talouden elpymisen myötä kohentuneet. Tätä tukee myös EKP:n neuvoston heinäkuussa julkistama uusi

rahapolitiikan strategia, joka ankkuroi euroalueen inflaatio-odotukset aiempaa vahvemmin symmetriseen 2 prosentin tavoitteeseen.”

Lähde: Suomen pankki, 16.9.2021

”Valtioneuvosto päätti 12. toukokuuta vuosien 2022–2025 julkisen talouden suunnitelmasta, joka sisältää myös valtiontalouden kehyspäätöksen.

Valtion budjettitalouden menojen arvioidaan olevan 63,8 miljardia euroa ja tulojen 56,2 miljardia euroa vuonna 2022. Julkisen talouden suunnitelmassa on pyritty huomioimaan sote-uudistuksen keskeiset vaikutukset valtion ja kuntien talouteen. Uudistuksesta johtuvan rakennemuutoksen seurauksena budjettitalouden menojen ja tulojen taso nousee vuodesta 2023 alkaen. Sote-uudistukseen liittyvät laskelmat ovat vielä alustavia, ja ne tulevat tarkentumaan vuosien 2023–2026 julkisen talouden suunnitelman valmistelun yhteydessä.

Valtion budjettitalouden arvioidaan olevan noin 6,7–8,9 miljardia euroa alijäämäinen vuosina 2022–2025. Julkisen talouden suunnitelma on rakennettu valtiovarainministeriön uusimman talousennusteen pohjalle. Julkisen talouden suunnitelma sisältää myös vakausohjelman, jonka Suomi toimittaa EU:lle. Ohjelma liittyy talouspolitiikan EU-ohjausjaksoon.”

Lähde: Valtioneuvosto/Julkisen talouden suunnitelma, 12.5.2021

1.2.2 Taipalsaaren kuntatalouden perusteet

Taipalsaaren kunnanvaltuusto hyväksyi 20.9.2017 § 69 kuntastrategian vuosille 2017- 2021. Kuntastrategian visiossa on kuvattu tahtotila pysyä taloudellisesti itsenäisenä ja haluttuna asuin- ja vapaa-ajanpaikkakuntana. Taloudelliseen itsenäisyyteen sisällytetyt toimenpiteet ajanjaksolla 2017 - 2021 ovat:

- tasapainoinen talous ja talousjohtaminen
- pitkäjänteinen investointien suunnittelu
- henkilöstövoimavarajohtaminen.

Vuoden 2022 talousarviota ja vuosien 2023 - 2024 taloussuunnitelmaa on laadittu Korona-pandemian jälkivaiheen tilanteessa ja uuden hyvinvointialueen 1.1.2023 edessä olevan rahoitusmalli näköpiirissä. Eksoten ja Etelä-Karjalan Pelastuslaitoksen rahoitus uudessa hyvinvointialuetoimintamalli supistaa käyttötaloutta noin 16 miljoonalla eurolla 1.1.2023 alkaen.

Talousarvion raamitusta on läpikäyty valtuuston iltakoulussa syyskuun lopulla. Tavoitteena on suunnittelukauden talouden tasapaino. Verotulojen kasvu on ollut suotuisaa vuoden 2020 jälkeen. Vuoden 2021 viimeisen (syyskuu) veroennustekehikon ja talousarvio 2021 ero verotulokertymässä on kasvanut positiivisesti liki 1,3 miljoonaa euroa. Valtionhallinnon toimesta koronan aiheuttamia verotulomenetyksiä ei enää kompensoida vastaavissa määrin valtionosuuksien kautta vuonna 2022. Talousarvion raamissa palkkojen nousun ja muiden erittelemättömien kustannusvaikutuskasvuksi arvioitiin 1,25 %. Mm. Eksoten kustannukset nousevat merkittävästi enemmän. Myös muiden kustannusten nousu on kunnanvaltuustolle syyskuussa 2021 pidetyn talousraami-iltakoulun suuruisia pääsääntöisesti. Tilikauden ennustettu alijäämä on parantunut siitä hetkestä noin 0,3 milj. euroa kasvaneiden valtionosuuksien johdosta.

Toimintatuottoja (ulkoiset) on yhteensä 2.701.927 euroa (edv. 2.544.263 euroa), mikä 6,2 % vuoden 2021 talousarviota enemmän. Tilikausivuoteen 2019 verrattuna liisäystä on 2,9 %.

Käyttötalouden tuottoja (sisäiset + ulkoiset) on arvioitu kertyvän 5.132.421 euroa (edv. 4.832.371 euroa), mikä on kasvanut pääasiassa sisäisistä vyörytyksistä johtuen. Sisäisten kulujen vyörytystä kaikissa aiheuttamisperiaatetta vaativissa kustannuksissa tehdään Valtionkonttorin tuottamien uusien Kuntatilastointi-periaatteiden mukaisesti. Vuonna 2022 jatketaan aiemmin käyttöön otettua ja tarkennettua vyörytysmallia.

Vuoden 2022 käyttötalousmenojen (ulkoiset) loppusumma on 30.297.366 euroa (TA2021 30.649.679 euroa). Palkkoja talousarvion käyttötalousmenoihin sisältyy 6.604.443 euroa (TA2021 5.945.807 euroa), mikä on 658.636 euroa 11,0 % vuoden 2021 talousarvion palkkasummaa suurempi. Vuoden 2022 käyttötalousmenojen loppusumma (sisäiset + ulkoiset) on 32.727.860 euroa (TA2021 30.649.679 euroa).

Toimintakate on -27.595.439 euroa (TA2021 -25.817.308 euroa) ja siinä heikennystä 6,7 % edelliseen vuoteen.

Eksoten maksut ja arvioidut maksut ovat eri vuosina:

TP2020	TA2021	TP2021e	TA2022	TS2023
15,7	15,2	15,4 *)	15,9 **)	-

*) arvioitu maksuosuus TA2021: 15.855 milj. euroa ja Eksoten mahdollisen positiivisen tuloksen myötä ehdollista pakollisen vanhan varauksen purkua enintään 0,820 milj. euroa, mistä arviolta 0,6 milj. euroa on purettavissa 2021.

***) arvioitu maksuosuus TA2022: palveluostoihin on 16.133 milj. euroa ja avustusosuus 197.065 euroa, yhteensä 16.330.419 euroa. Eksoten vanhan pakollisen varauksen purun määrä on 414.685 euroa. Kaikki edellä olevat yhteensä netto 15.915.734 euroa.

Kokonaispalveluosto Eksotelta on 31.12.2022 lopulta noin 15,9 milj. euroa netto, kun kirjanpidossa 31.12.2021 olevaa pakollista varausta arvioidaan purkaa 31.12.2022 tulosta noin 0,4 Milj. euroa tulosta parantavasti.

Eksote hakee kaikkien osakaskuntien puolesta asukaslukuperusteiset koronakorvaukset suoraan valtion hallinnolta.

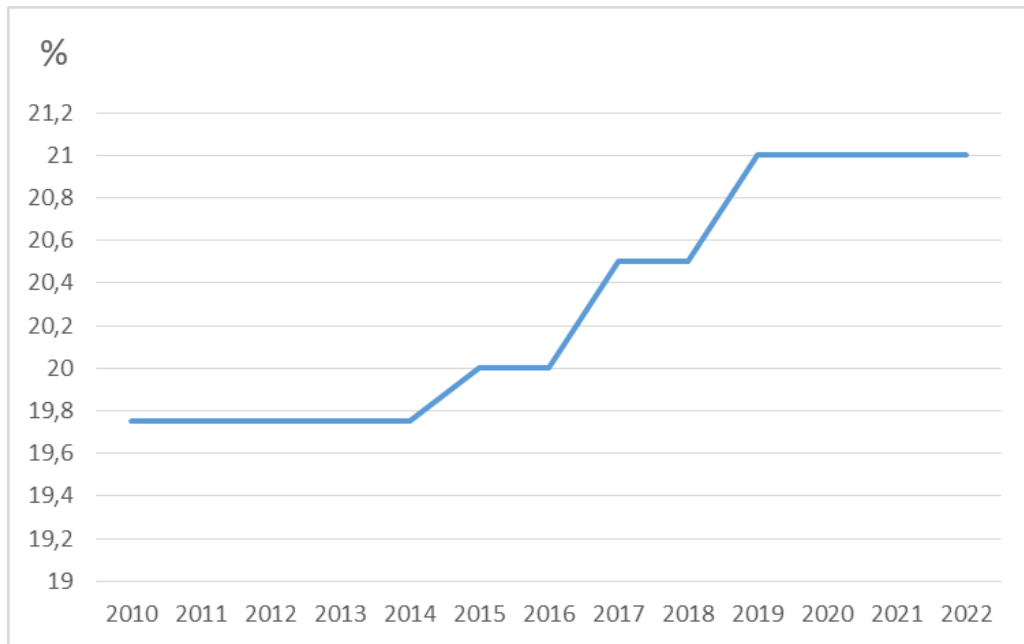
Verorahoituksen (verot ja valtionosuudet) määräksi on arvioitu yhteensä 28.892.000 euroa (TA2021: 27,7 miljoonaa euroa). Edellä olevaan sisältyy valtionosuuksia talousarvioon 2022 on arvioitu kertyvän 7.095.000 euroa, mikä on 0,1 milj. euroa suurempi kuin vuonna 2021.

1.2.3 Verotulot

Kunnan verotulot muodostuvat kunnan tuloverosta, osuudesta yhteisöveron tuottoon ja kiinteistöverosta. Talousarvio 2022 on laadittu käyttäen kunnanvaltuuston 10.11.2021 hyväksymiä tulovero- sekä kiinteistöveroprosentteja.

Vuodelle 2022 päätetty tuloveroprosentti on 21,00 %. Vuodelle 2022 määrätty tuloveroprosentti määrittää myös vuoden 2023 tuloveroprosentin. Sote-uudistuksen yhteydessä vuodelle 2023 tehtävä veroprosenttileikkaus tehdään vuoden 2022 tuloveroprosenteista. Viimeisimmän laskelman mukaan tuloveroprosentteja leikattaisiin 12,39 % -yksiköllä. Lopullinen leikattava prosenttiosuus selviää keväällä 2022.

Tuloveroprosentin kehitys on vuosina 2010 - 2022 ollut seuraava:

Keskimääräinen tuloveroprosentti koko maassa vuonna 2021 on 20,02 prosenttia ja Etelä-Karjalassa 20,76 prosenttia. Saman kokoluokan kunnissa keskimääräinen veroprosentti on 21,23. Verohallinnon verotulojen ennustekehikon mukaan efektiivinen kunnallisveroaste Taipalsaarella on 15,22 %.

Kiinteistöveroprosentit vuonna 2022 (suluissa vuoden 2021 prosentit) ovat Taipalsaaren kunnassa seuraavat:

- vakituinen asuinrakennus 0,55 % (0,55 %)
- muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,30 % (1,30 %)
- rakentamaton rakennuspaikka, 3,50 % (3,50 %) ja
- yleinen kiinteistöveroprosentti/rakennukset/maapohja 1,40 % (1,40 %)
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 0,00 % (0,00 %).

Yhteenveto						
TILIVUOSI	2019	2020	2021**	2022**	2023**	2024**
Verolaji						
Kunnallisvero	17 293	17 502	18 681	18 879	9 207	8 623
<i>Muutos %</i>	5,2	1,2	6,7	1,1	-51,2	-6,3
Yhteisövero	875	868	1 173	872	642	633
<i>Muutos %</i>	1,2	-0,8	35,1	-25,7	-26,4	-1,4
Kiinteistövero	2 057	1 893	2 046	2 046	2 046	2 046
<i>Muutos %</i>	20,8	-8,0	8,1	0,0	0,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	20 225	20 263	21 900	21 796	11 894	11 301
<i>Muutos %</i>	6,4	0,2	8,1	-0,5	-45,4	-5,0

Taulukoiden luvut on esitetty käyvin hinnoin, eli inflaation vaikutusta ei ole eliminoitu

Kuluttajahintaindeksi, 2000=100	122,6	122,9	124,7	126,2	127,9	129,7
<i>Kuluttajahintaindeksin muutos</i>	1,0	0,7	1,3	1,5	1,5	1,5
Peruspalvelujen hintaindeksi	130,5	131,4	134,0	136,2	138,5	140,9
<i>Peruspalv. hintaindeksin muutos</i>	2,1	1,7	2,3	2,1	2,2	2,2

Kuva: Kuntaliton verotuloennuste vuosille 2021 - 2024.

/lähde: Kuntaliitto 28.9.2021

1.2.4 Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien palvelujen saata-
vuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella veroasteella. Tämä to-
teutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä
tulopohjaeroja. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta
osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuu-
desta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain
(1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuri-
ministeriö.

Peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen, ja se perustuu kunnan asukkaiden
palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus myön-
netään sosiaali- ja terveydenhuollon, esi- ja perusopetuksen, kirjastotoiminnan, ylei-
sen kulttuuritoimen ja asukasperustaisesti rahoitettavan taiteen perusopetuksen jär-
jestämiseen.

Myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausjärjestelmä ja verotuloihin perustuva
valtionosuuden tasaus ovat osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Lisäksi kun-
nan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät yleinen osa, erityisen harvan asutuk-
sen ym. lisäosat, järjestelmämuutoksen tasaus ja valtionosuudessa huomioon otetta-
vat lisäykset ja vähennykset, mm. veromenetysten kompensatio. Veromenetysten
kompensatio on valtionosuuslaskelmassa eriytetty omalle momentilleen peruspalve-
lujen valtionosuudesta.

Yksittäisen kunnan valtionosuus saadaan, kun kunnan laskennallisesta perus-
teesta/kustannuksesta vähennetään kunnan omarahoitusosuus, joka on yhtä suuri
(€/asukas) kaikissa kunnissa. Peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyy verotuloihin
perustuva tasaus, joka joko lisätään tai vähennetään valtionosuudesta.

Valtionosuus on kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan kunta päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisesta käytöstä.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on 5.977.000 euroa. Valtionosuudesta vähennetään tai siihen lisätään opetus- ja kulttuuritoimen oppilas-, asukas- ja tuntiperusteiset valtionosuudet, jotka kunnissa, joissa ei esimerkiksi ole omaa lukiota, ovat yleensä miinusmerkkisiä. Talousarvioon sisältyy opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta -1.065.000 euroa. Lisäystä valtionosuudessa ovat verokompensaatiot 2.208.000 euroa sekä vähennyksenä muut erät 25.000 euroa.

Yhteensä valtionosuus talousarviossa vuonna 2022 on edellä olevista 7.095.000 euroa. Vuonna 2023 valtionosuus on 2.118.000 euroa ja vuonna 2024 sen arvioidaan olevan 2.002.000 euroa.

1.3 Kuntastrategia ja muut suunnitteluperusteet

Taipalsaaren kuntastrategian 2018–2021 vision mukaan Taipalsaari on vuonna 2025 Etelä-Karjalan kaunein, saaristostaan tunnettu kunta, joka on taloudellisesti itsenäinen ja haluttu asuin- ja vapaa-ajan paikkakunta. Painopisteinä ovat elinvoima, yhteisöllisyys ja taloudellinen itsenäisyys.

Uuden kuntastrategian valmistelu, uudelle valtuustokaudelle aloitettiin uuden valtuuston voimin syksyllä 2021. Tavoitteena on, että kuntastrategia hyväksyttäisiin joulukuussa 2021. Tässä nivelvaiheessa vuoden 2022 talousarvio pohjautuu hyvin pitkälle olemassa olevaan strategiaan ja sen painopisteisiin.

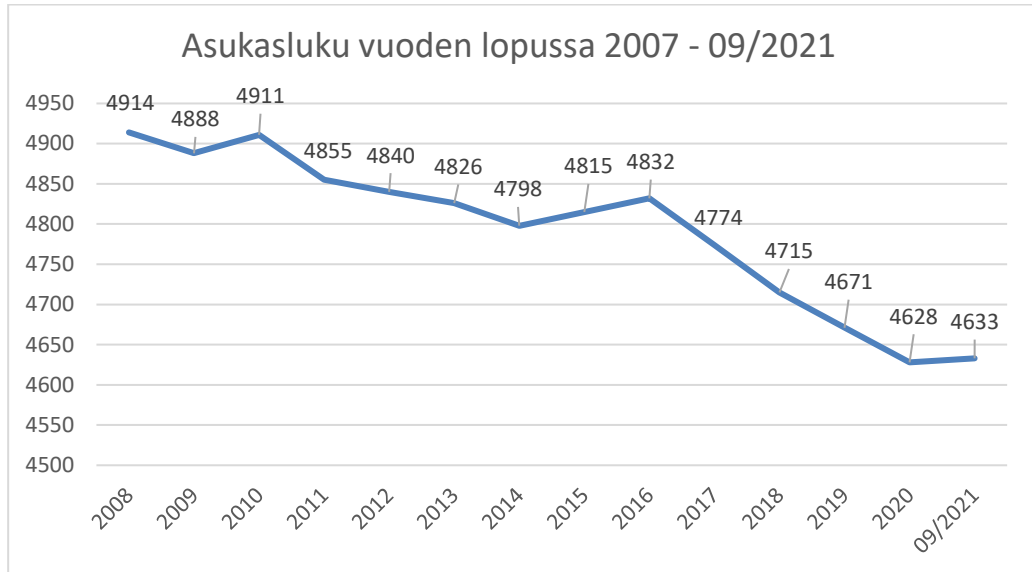
Elinvoima tarkoittaa sitä, että Taipalsaari tarjoaa ihmisille ja yrityksille kasvuympäristön, joka on viihtyisä, turvallinen ja palveluiltaan kattava. Itsenäinen Taipalsaari voi luoda edellytyksiä yhteisöjen menestymiselle. Tähän liittyy oleellisesti kunnan tasapainoinen talous ja pitkäjänteinen investointien suunnittelu.

Yhteisöllisyyteen kuuluu oleellisesti se, että kunnassa ihmiset ja luonto kohtaavat; osallistutaan yhdessä toimintojen sekä palveluiden kehittämiseen. Toimintaedellytyksiä toiminnalle luodaan kohtaamispaikoilla ja tapahtumilla. Osallisuutta kehitetään myös uusien toimintatavoin.

Taloudellinen itsenäisyys tarkoittaa, että kunnan talouden vakaus on turvattava pitkäjänteisellä työllä ja edettävä päättäväisesti ympäristön haasteet huomioiden.

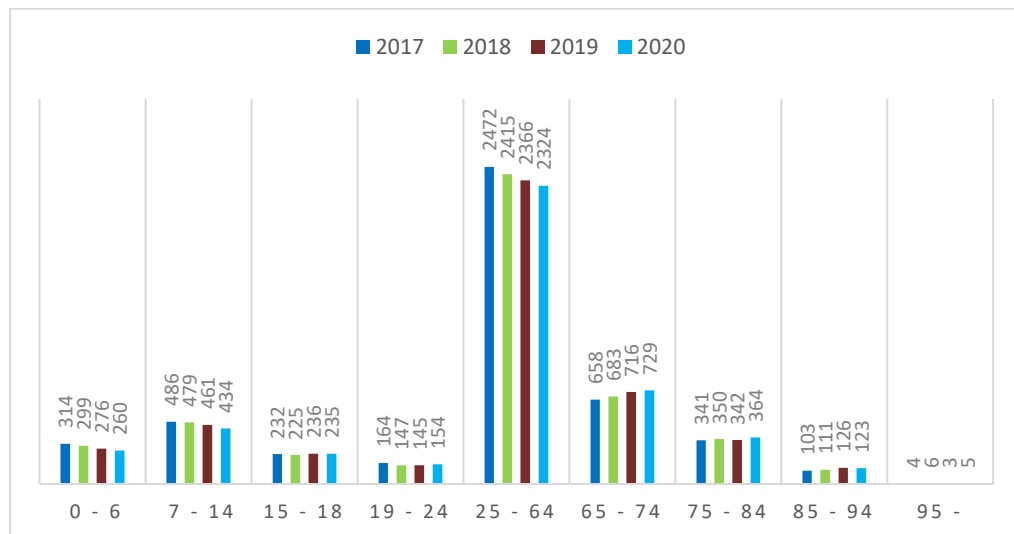
1.3.1 Väestön rakenne ja väestömäärän kehitys

Kunnan väkiluku on noussut vuodenvaihteesta 2020 - 2021 syyskuun loppuun 2021 mennessä 5 henkilöllä. Viimeisin alustava väestömäärätieto 30.9.2021 oli ennakkotiedon mukaan 4633 henkilöä.

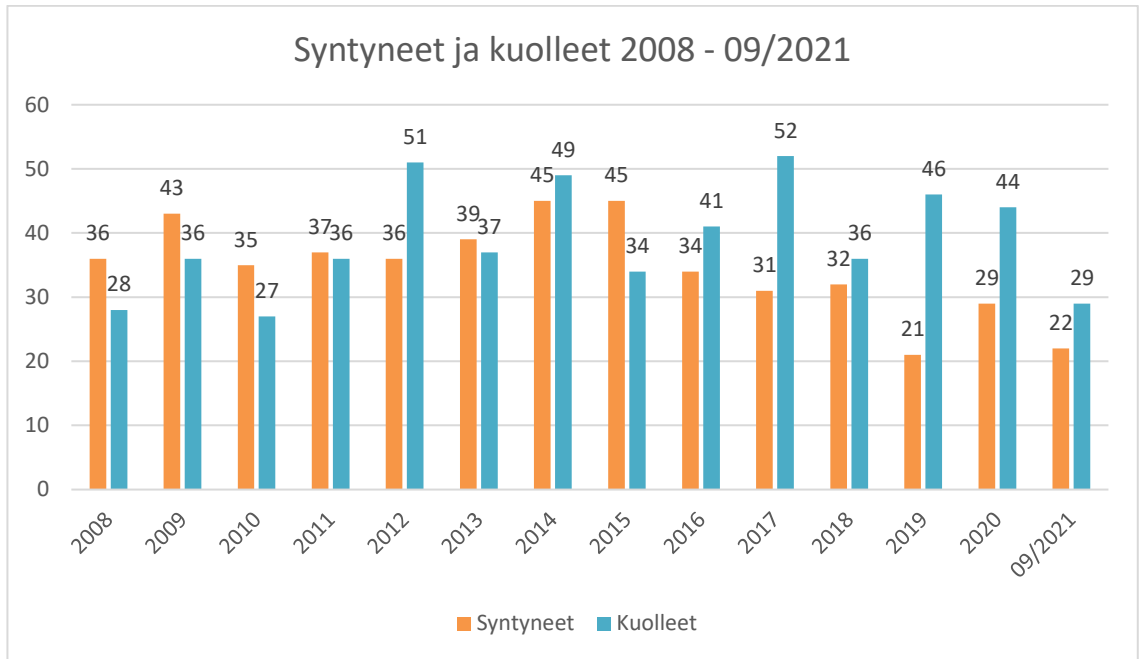
Kuva: Taipalsaaren asukasluvun kehitys vuosina 2008 – 09/2021 (ennakko)

Kunnan väestörakenne ikäluokittain 31.12. vuosina 2017 - 2020

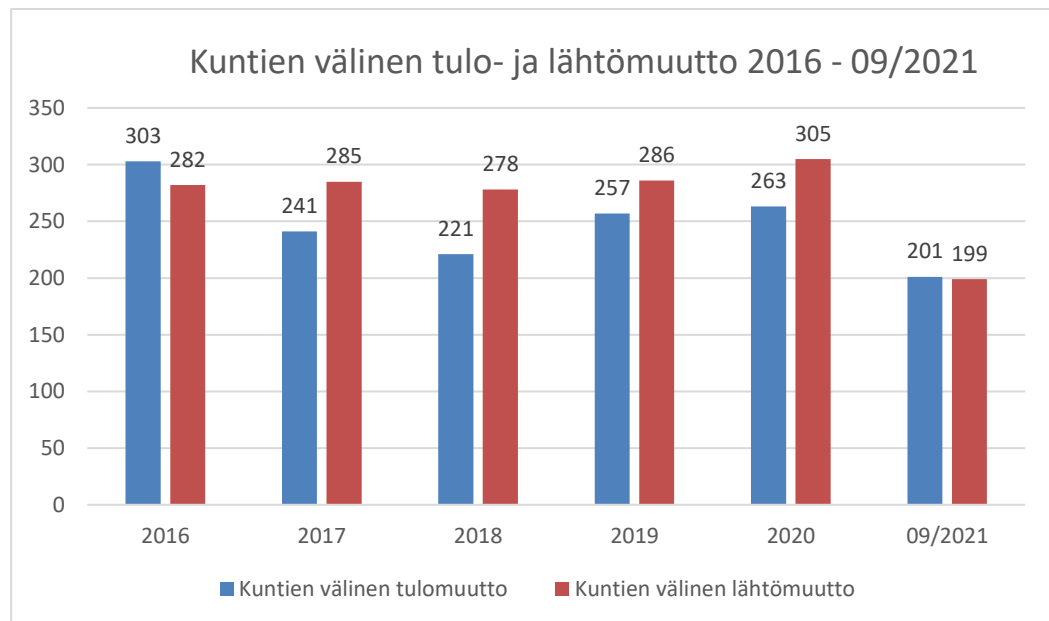

Muutos eri ikäryhmissä vuodesta 2017 -> 2020

0 - 6	-54
7 - 14	-52
15 - 18	3
19 - 24	-10
25 - 64	-148
65 - 74	71
75 - 84	23
85 - 94	20
95 -	1

Kuva: Taipalsaaren kunnan syntyneiden ja kuolleiden määrän vaihtelu vuosina 2008 - 09/2021

1.3.2 Työpaikat

Työpaikat	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Yksityinen sektori	396	337	313	311	305	274	280	303
Valtio	0	1	2	0	1	0	1	0
Kunta	417	390	333	263	260	256	237	245
Valtioenemmistöinen Oy	1	1	1	1	1	0	1	1
Yrittäjät	283	256	252	249	240	243	241	242
Tuntematon	1	2	1	3	1	2	1	3
Alueella työssäkäyvät yhteensä	1 098	987	902	827	808	779	761	794

Viimeisimmän käytettävissä olevan raportin mukaan yksityiseltä sektorilta on vähentynyt 93 työpaikkaa ajalla 2011 - 2019. Samojen vuosien aikana työssäkäyvä väestö on vähentynyt 304 henkilöä.

1.4 Riskianalyysi

Taipalsaaren kunnan riskianalyysi

Taipalsaaren kunnan riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja talousarvion toteutuminen oikealla ennakkoinnilla. Riskienhallinta pohjautuu kunnanvaltuuston 11.6.2014 § 20 päättämään Taipalsaaren kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteisiin sekä kunnanhallituksen 10.5.2016 § 101 päättämään sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeeseen.

Toimialat ovat tehneet riskianalyysejä päivityksiä talousarviovalmistelun aikana ja analyyseistä kerättyjä havaintoja on huomioitu osana vuoden 2022 talousarviota. Riskienhallintaryhmän muodostaa kunnan johtoryhmä, ja tietosuojavastaava toimii osana riskienhallintaryhmää tietosuojaan liittyvissä kokonaisuuksissa.

Riskianalyyseistä merkittävimiksi riskeiksi nousseet riskit on jaoteltu neljään luokkaan seuraavasti:

Strategiset riskit

- Kuntastrategia on hyväksytty valtuustossa vuosille 2017 - 2021. Strategian jalkauttaminen toiminnassa on ensiarvoisen tärkeää. Toisaalta nyt tilanteen ollessa talouden vakavien haasteiden äärellä se mikä se on, on keskityttävä talouden oikaisuun ja välittömästi sen jälkeen muiden painopisteiden (elinvoima, yhteisöllisyys) mukaan ottamiseen kehittämisessä.
- Hyvinvointialueuudistus-uudistuksen lainsäädäntö ja rahoitus voivat muuttaa kunnan toimintaympäristön täysin toisenlaiseksi. Tämä saattaa olla hyvä tai huono muutos kuntalaisen kannalta. Tämä toteutuu 1.1.2023 alkaen esitetyllä tavalla.
- Toimintaympäristön lisääntyvä taantuma ja vaikutukset elinkeinorakenteeseen. Tähän voidaan yrittää vaikuttaa toimimalla ennakoivasti yhteistyössä yritysten kanssa.
- Maakunnan väkimäärän aleneminen aiheuttaa lisää paineita kunnan vähenevään tulo-rahoitukseen ja lisääntyviin menoihin.

Taloudelliset riskit

- Valtionosuuksien leikkaukset ja ansiotulojen heikko kehitys. Uhkana tulo-rahoituksen riittämättömyys ja velkaantuminen.
- Hallitsematon kustannuskehitys sekä puutteellinen menojen hallinta
- Korkojen nousu tulevaisuudessa. Nykyinen korkotaso on maltillinen. Kunnan talouden tasapainottamisen osana velkamäärää on saatava alennettua maltillisemmalle tasolle.
- Erilaiset sopimusriskit edellyttävät sopimushallintaa, sopimusehtojen tarkentamista ja vakuuttamista.

Yllä olevasta kohdasta korkojen nousu tulevaisuudessa tarkempi analyysi:

Korkoriski kunnan ja kuntakonsernin lainakannassa on merkittävä. Korkosuojausaste on 2022 alle 50 %. Kuntakonsernin korkosuojausaste laskee taloussuunnitelmakaudella vuodessa noin 30 %:iin ja lainakannan korko on 75 %:sti markkinaehtoinen, mikäli korkoja ei kiinnitetä. Korkojen nousu muodostaa riskin. Korkosuojaustoimenpiteistä päätetään kunnanhallituksessa. Yhden prosenttiyksikön muutos vaikuttaa noin +/- 50 tuhatta euroa nykyinen suojausaste huomioon ottaen.

Kunnan lainojen hoidon korkokulut vuonna 2022 ovat arviolta 85.000 euroa.

Toiminnalliset riskit

- Tulevaisuuden palvelumallit
- Konserniyhtiöt ja niiden toimintaedellytykset
- Kunnan sisäisiä toiminnallisia riskejä ovat mm. henkilöstöriskit (esim. toimiminen yhden henkilön varassa), prosessien toimivuus, ICT-järjestelmien toimivuus
- Työhyvinvointi
- Resurssit
- Koronaepidemian aiheuttamat riskit kaikissa riskilajeissa

Vahinkoriskit

- Omaisuuden hoito ja ylläpito, korvausinvestoinnit
- Infran rakenteet, ympäristövahingot
- Luonnonilmiöt
- Vakuuttamisella pyritään poistamaan juuri omaisuuteen liittyviä riskejä. Kaikkien vahinkojen seurauksia ei kuitenkaan voi vakuuttamisella poistaa.

2. TALOUSARVION SITOVUUS JA SEURANTA

2.1 Talousarvion sitovuus ja tilivelvolliset

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät tehtävien ja toiminnan tavoitteiden määrärahat ja tuloarviot.

Toiminnalliset tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Toiminnan ja talouden yhteen kytkennän korostamisesta seuraa, että määrärahan tai tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Mikäli tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteista tapahtuneista muutoksista johtuen, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset.

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimitelmalle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitus-tarve katetaan. Toisaalta toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu. Yleinen olennaisen erän muutoksen suuruutena pidetään 10 %:n muutosta.

Käyttötalousosa

Valtuustoon nähden sitovia eriä tehtäväaluekohtaiset sisäiset + ulkoiset toimintakulut määrärahoina ja vastaavasti ulkoiset + sisäiset toimintatuotot tuloarviona (bruttoperiaate). Valtuustoon nähden sitovia ovat käyttötalouden yhteydessä mainitut toiminnalliset tavoitteet.

Toimielimet hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat. Toimielimet voivat siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa edelleen alaisilleen viranhaltijoille.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan valtuustoon nähden sitovat tulosvaikutteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu tehtäväkohtaisissa käyttötalousosissa ja tulosbudjeteissa.

Tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat:
verotulot (kunnan tulovero, osuus yhteisöveron tuotosta, kiinteistövero)
valtionosuudet
rahoitustulot ja -menot

Investointiosa

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot, hankkeisiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot, sekä niiden jaksottuminen tulevalle talousarviovuodelle 2022 sekä suunnitteluvuosille 2023–2024. Investointien aktivointiraja on 10.000 euroa.

Investointiosan sitovuustaso määräytyy toimialakohtaisesti hankkeittain. Valtuustoon nähden sitovana eränä huomioidaan yksittäisen hankkeen tulo- ja menoarviot brutto-periaatteen mukaisesti.

Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat.

Rahoitusosan sitovia eriä ovat:

- antolainauksen muutokset
- lainakannan muutokset
- oman pääoman muutokset

Henkilöstöosa

Henkilöstöosassa esitetään kunnan ennakoitu henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstökulujen kehitys. Esitetty tieto ei ole sitova, vaan se on esitetty perustelutietona.

Konserniossa

Konserniosassa asetetut tavoitteet sitovat kunnan konsernijohtoa ja kunnan edustajia eri yhteisöissä.

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia ovat seuraavat tehtäväalueiden toiminnasta ja taloudesta vastaavat toimielimet ja viranhaltijat:

Toimielin	Tehtäväalue	Toiminnasta ja taloudesta vastaava viranhaltija
Keskusvaalilautakunta	Vaalit	ei nimetty, toimielin vastaa
Tarkastuslautakunta	Tarkastus ja arviointi	ei nimetty, toimielin vastaa
Kunnanhallitus	Hallintopalvelut	Hallintojohtaja
	Elinvoimapaalvelut Sosiaali- ja terveystaloudet	Kunnanjohtaja Kunnanjohtaja
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden hallinto	Sivistysjohtaja
	Ruokapalvelut	Sivistysjohtaja
	Perusopetus	Sivistysjohtaja
	Varhaiskasvatus Kulttuuri ja vapaa-aika	Sivistysjohtaja Sivistysjohtaja
Tekninen lautakunta	Teknisten palveluiden hallinto	Tekninen johtaja
	Kaavoitus	Tekninen johtaja
	Rakennusvalvonta- ja lupapalvelut	Tekninen johtaja
	Liikenneväylät	Tekninen johtaja
	Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet	Tekninen johtaja
	Siivouspalvelut	Tekninen johtaja
	Kunnallistekniikka/vesihuoltolaitos	Tekninen johtaja

2.2 Talousarvion seuranta

Talousarvion toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden seuranta suoritetaan seuraavasti:

Arvio taloudellisten tavoitteiden toteutumasta tehtäväaluetasolla ja olennaisista toiminnan ja talouden poikkeamista talousarvioon verrattuna raportoidaan valtuustolle 1-6 kuukausilta.

Kunnanhallitukselle raportoidaan säännöllisesti:

Käyttötalouden tehtäväaluekohtainen talouden toteutuminen, tuloslaskelman talouden toteutuminen raportoidaan hallitukselle vähintään joka toinen kuukausi. Investointiosa raportoidaan kolmen kuukauden välein.

Konsernin tytäryhtiöiden talouden seuranta järjestetään samojen periaatteiden mukaan kuin kunnan talousarvion seuranta, ellei konserniohjeessa ole muuta määrätty. Raportointi hallitukselle ja valtuustolle suoritetaan puolivuosisraportin muodossa tilinpäätöksen lisäksi.

2.3 Strategiset tavoitteet

Toiminnan painopistealueet vuodelle 2022

Kunnan toiminnan painopisteitä ohjaa valtuustossa 20.9.2017 hyväksytty kuntastrategia. Strategiassa on mm. päätetty, että painopisteinä ovat elinvoimaisuus, yhteisöllisyys ja taloudellinen itsenäisyys.

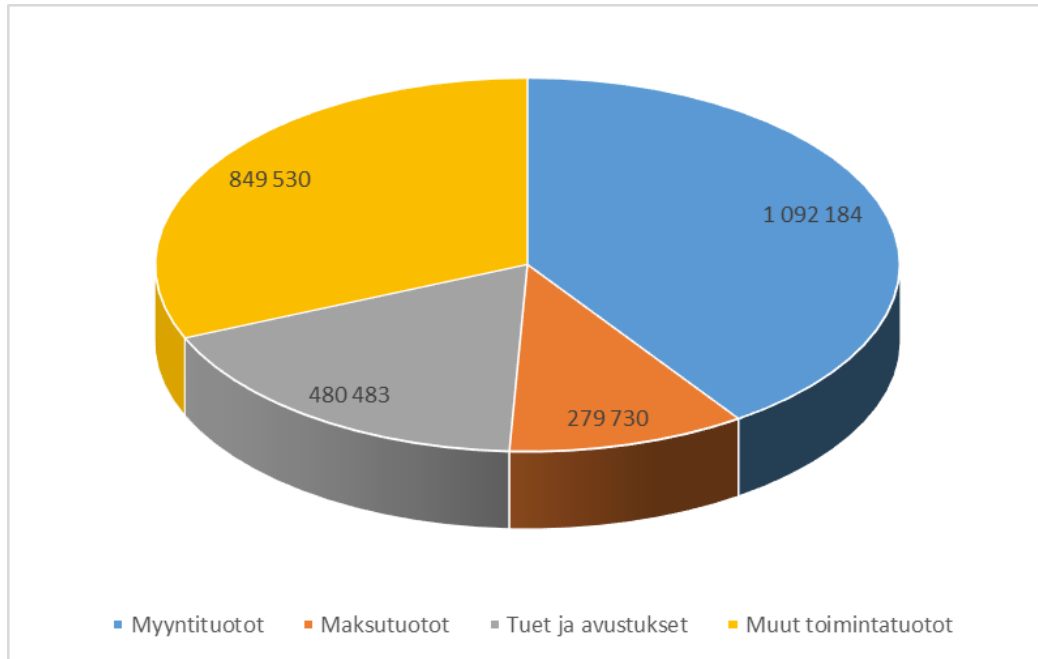
1. Henkilöstön toimenkuvien jatkopäivittäminen, Työhyvinvointi. Taloudelliseen itsenäisyyteen sisältyvä henkilöstövoimavarajohtaminen. Toimivat sijaisjärjestelyt.
2. Kuntastrategian yhteisöllisyyden näkyminen ja viestintä. Kunnan asioista tiedotetaan oikea-aikaisesti ja täsmällisesti, eri tiedotuskanavien hyödyntäminen. Osallisuuteen ja vuorovaikutukseen kannustaminen.
3. Menokehityksen sopeuttaminen tuloihin ja palvelutarpeeseen niin käyttötaloudessa kuin investoinneissakin. Talouden tasapainottaminen ja pitkäjänteinen talouden suunnittelu.

Kuntastrategiaa uudistetaan uuden valtuuston toimesta. Talousarviokirjaan on kuvattu voimassa olevan strategian toiminnan painopisteet vuodelle 2022. Vuodesta 2023 toiminnan painopisteet päivitetään uuden kuntastrategian mukaiseksi.

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

3.1 Ulkoisten toimintatuottojen ja -kulujen jakautuminen meno- ja tulolajeittain

Ulkoisten toimintatuottojen 2022 jakautuminen

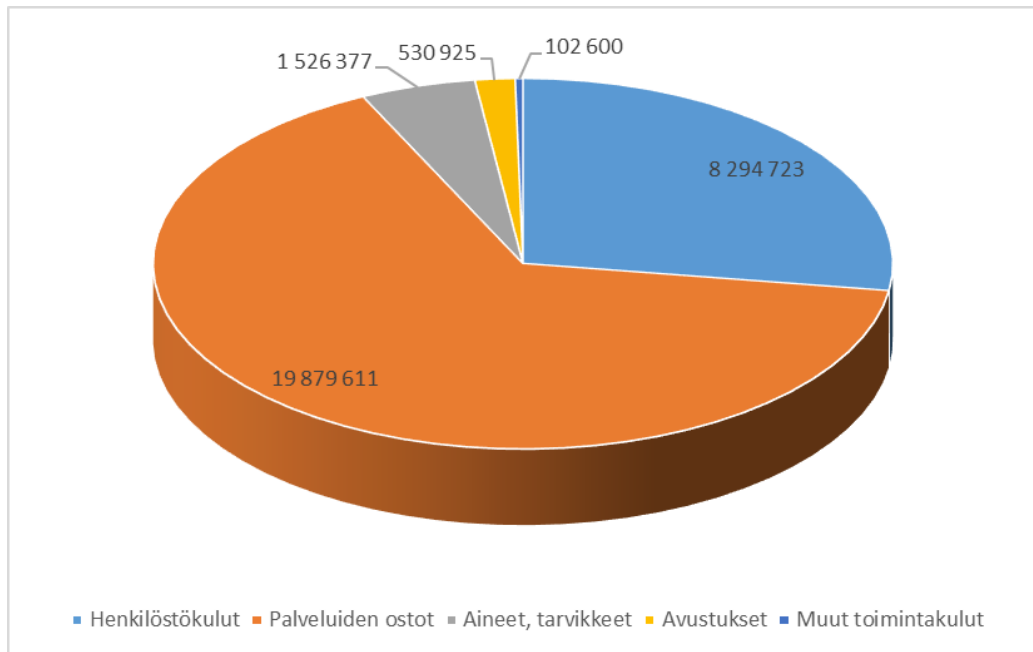

Kuvio: Ulkoiset toimintatuotot, TA2022, 2.701.927 €

Toimintatuottoja (ulkoiset) on yhteensä 2.701.927 euroa (edv. 2.544.263 euroa), mikä 6,2 % vuoden 2021 talousarviota enemmän. Tilikausivuoteen 2019 verrattuna lisäystä on 2,9 %.

Käyttötalouden tuottoja (sisäiset + ulkoiset) on arvioitu kertyvän 5.132.421 euroa (edv. 4.832.371 euroa), mikä on kasvanut pääasiassa sisäisistä vyörytyksistä johtuen. Sisäisten kulujen vyörytystä kaikissa aiheuttamisperiaatetta vaativissa kustannuksissa tehdään Valtionkonttorin tuottamien uusien Kuntatilastointi-periaatteiden mukaisesti. Vuonna 2022 jatketaan aiemmin käyttöönotettua ja tarkennettua vyörytysmallia.

Sisäisten tuottojen (ja kulujen) määrä on 2.430.494 euroa.

Ulkoisten toimintakulujen 2022 jakautuminen

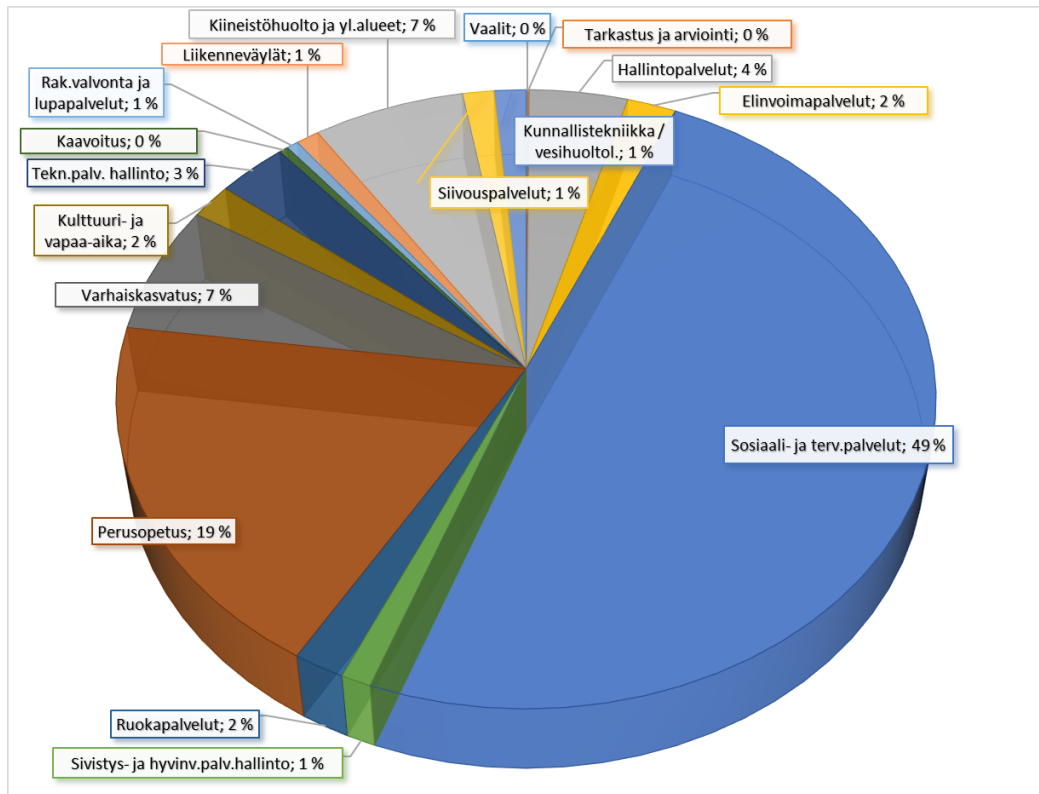
Kuvio: Ulkoiset toimintakulut, TA2022 30.297.366 €

Vuoden 2022 käyttötalousmenojen (ulkoiset) loppusumma on 30.297.366 euroa (TA2021 30,6 milj. euroa).

Palkkoja talousarvion käyttötalousmenoihin sisältyy 6.604.443 euroa (TA2021 5,9 milj. euroa), mikä on 658.636 euroa 11,0 % vuoden 2021 talousarvion palkkasummaa suurempi.

Vuoden 2021 käyttötalousmenojen loppusumma (sisäiset + ulkoiset) on 32.727.860 euroa (TA2021 30,6 milj. euroa). Sisäisten tuottojen (ja kulujen) määrä on 2.430.494 euroa.

Ulkoiset ja sisäiset toimintakulut tehtäväalueittain

Kuvio: Ulkoiset ja sisäiset toimintakulut tehtäväalueittain, TA2022

3.2 Talousarvion sisäiset erät

Talousarvioon sisältyvät sisäisinä tuloina ja menoina seuraavien toimintojen kustannusten jaot:

- yleis-, talous- ja henkilöstöhallinto
- tietohallinto
- ruokapalvelut
- siivouspalvelut
- teknisten palveluiden tuottamat kiinteistöpalvelut (ei sisällä pääomavastikkeita)

3.3 Talousarvio ja -suunnitelma / Tuloslaskelmat 2020 – 2024

ULKOISET	TP 2020	TA+muutos 2021	TA 2022	TS 2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	1 069 865	1 125 991	1 092 184	1 058 184	1 041 184
Maksutuotot	320 990	335 250	279 730	263 730	264 130
Tuet ja avustukset	273 403	194 800	480 483	339 083	351 083
Muut toimintatuotot	959 906	888 222	849 530	931 530	933 530
Toimintatuotot yhteensä	2 624 164	2 544 263	2 701 927	2 592 527	2 589 927
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-5 697 412	-5 995 477	-6 604 443	-6 423 534	-6 448 312
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 306 869	-1 374 719	-1 431 360	-1 400 060	-1 403 300
Muut henkilösivukulut	-170 844	-244 798	-258 920	-251 750	-252 490
Henkilöstökulut yhteensä	-7 175 125	-7 614 994	-8 294 723	-8 075 344	-8 104 102
Palvelujen ostot	-18 257 371	-18 887 941	-19 879 611	-3 266 958	-3 284 588
Aineet,tarvikkeet, tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-1 351 342	-1 508 349	-1 526 377	-1 625 175	-1 625 275
Varast. lis (+) tai väh(-)					
Avustukset	-1 164 488	-352 330	-530 925	-322 860	-322 860
Muut toimintakulut	-217 857	-104 264	-102 600	-102 200	-102 700
Toimintakulut yhteensä	-28 128 685	-28 467 878	-30 297 366	-13 392 537	-13 439 525
TOIMINTAKATE	-25 504 521	-25 923 615	-27 595 439	-10 800 010	-10 849 598
Verotulot	20 262 499	20 718 000	21 797 000	11 895 000	11 302 000
Valtionosuudet	8 157 271	6 949 845	7 095 000	2 118 000	2 002 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	8 679	7 500	6 100	6 100	6 100
Muut rahoitustuotot	12 439	7 000	9 000	9 000	9 000
Korkokulut	-135 394	-137 000	-85 000	-80 000	-75 000
Muut rahoituskulut	-6 682	-20 000	-10 000	-10 000	-10 000
VUOSIKATE	2 794 291	1 601 730	1 216 661	3 138 090	2 384 502
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 625 677	-1 715 168	-1 634 874	-1 558 891	-1 481 348
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	1 168 614	-113 438	-418 213	1 579 199	903 154
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	92 734	92 734	92 734	92 734	92 734
Varausten lis.(-)tai väh.(+)					
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 261 348	-20 704	-325 479	1 671 933	995 888

TA+muutos 2021-sarakkeen tilanne on 25.11.2021.

Taloussuunnitelma vuodesta 2023 alkaen hyvinvointialue ja sen rahoitus on esitetty laskelmissa jatkossa valtion suoralla sote-rahoituksella nykymallin TA2022 sijaan. Tämän seurauksena verotulot ja valtionosuudet muuttuvat merkittävästi, ja tätä kautta kunnan talous pienenee liki puoleen.

Sisäiset ja ulkoiset -tuloslaskelma

SISÄISET + ULKOISET							
	TP 2020	TA+muutos 2021	TA 2022	TS 2023	TS2024	muutos% Tatark/ TA 2022	TarkTA 2021
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	2 396 658	3 414 099	3 522 678	3 444 559	3 427 709	3,2	108 579
Maksutuotot	320 990	335 250	279 730	263 730	264 130	-16,6	-55 520
Tuet ja avustukset	273 403	194 800	480 483	339 083	351 083	146,7	285 683
Muut toimintatuotot	959 906	888 222	849 530	931 530	933 530	-4,4	-38 692
Toimintatuotot yhteensä	3 950 957	4 832 371	5 132 421	4 978 902	4 976 452	6,2	300 050
Valmistus omaan käyttöön	37 498		36 870				
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-5 697 412	-5 995 477	-6 604 443	-6 423 534	-6 448 312	10,2	-608 966
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-1 306 869	-1 374 719	-1 431 360	-1 400 060	-1 403 300	4,1	-56 641
Muut henkilösivukulut	-170 844	-244 798	-258 920	-251 750	-252 490	5,8	-14 122
Henkilöstökulut yhteensä	-7 175 125	-7 614 994	-8 294 723	-8 075 344	-8 104 102	8,9	-679 729
Palvelujen ostot	-19 559 795	-21 123 550	-22 257 606	-5 644 054	-5 661 294	5,4	-1 134 056
Aineet,tarvikkeet, tavarat							
Ostot tilikauden aikana	-1 378 222	-1 560 848	-1 578 876	-1 572 726	-1 572 776	1,2	-18 028
Varast. lis (+) tai väh(-)							
Avustukset	-1 164 488	-352 330	-530 925	-322 860	-322 860	50,7	-178 595
Muut toimintakulut	-217 857	-104 264	-102 600	-102 200	-102 700	-1,6	1 664
Toimintakulut yhteensä	-29 457 989	-30 755 986	-32 727 860	-15 717 184	-15 763 732	6,4	-1 971 874
TOIMINTAKATE	-25 507 032	-25 923 615	-27 595 439	-10 738 282	-10 787 280	6,4	-1 671 824
Verotulot	20 262 499	20 718 000	21 797 000	11 895 000	11 302 000	5,2	1 079 000
Valtionosuudet	8 157 271	6 949 845	7 095 000	2 118 000	2 002 000	2,1	145 155
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	8 679	7 500	6 100	6 100	6 100	-18,7	-1 400
Muut rahoitustuotot	12 439	7 000	9 000	9 000	9 000	28,6	2 000
Korkokulut	-135 394	-137 000	-85 000	-80 000	-75 000	-38,0	52 000
Muut rahoituskulut	-6 682	-20 000	-10 000	-10 000	-10 000	-50,0	10 000
VUOSIKATE	2 791 780	1 601 730	1 216 661	3 199 818	2 446 820	-24,0	-385 069
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 625 677	-1 715 168	-1 634 874	-1 558 891	-1 481 348	-4,7	80 294
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
TILIKAUDEN TULOS	1 166 103	-113 438	-418 213	1 640 927	965 472	268,7	-304 775
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	92 734	92 734	92 734	92 734	92 734		
Varausten lis.(-)tai väh.(+)							
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)							
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALLIJÄÄMÄ)	1 258 837	-20 704	-325 479	1 733 661	1 058 206	1 472,1	-304 775

TA+muutos 2021-sarakkeen tilanne on 25.11.2021.

3.4. Tehtävälalueiden tuloarviot, määrärahat ja tavoitteet

100 Vaalit

Keskusvaalilautakunnan toiminnan keskeiset tavoitteet on määritelty vaalilaissa.

Tehtäväl alueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT			8 000	8 000	20 000
TOIMINTAKULUT	-239	-17 050	-22 250	-22 230	-41 770
TOIMINTAKATE	-239	-17 050	-14 250	-14 230	-21 770

TA 2021-sarakkeen tilanne on 20.11.2021.

Tehtäväl alueen tavoitteet

Vaalilain määräysten toteutuminen.

200 Tarkastus ja arviointi

Tarkastuslautakunnan toiminnan keskeiset tavoitteet on määritetty kuntalaissa. Tarkastuslautakunnan arviointityö tapahtuu arviointisuunnitelman mukaisesti. Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastajan työohjelman toteutumista.

Tehtäväl alueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-7 055	-15 250	-20 780	-18 880	-18 880
TOIMINTAKATE	-7 055	-15 250	-20 780	-18 880	-18 880

Tehtäväl alueen tavoitteet

Kuntalain 121 §:n mukaan

30 Konsernihallinto

Konsernihallinto muodostuu hallintopalveluista, elinvoimapaalveluista sekä sosiaali- ja terveystoimen palveluista -tehtäväl alueista.

Konsernipalveluiden riskianalyyssissä merkittävimmit riskit aiheuttavaksi tekijäksi on tunnistettu kunnan voimakkaasti heikentynyt taloustilanne. Toimintaa on pystyttävä sopeuttamaan aleneviin tulovirtoihin ja erityisesti kasvaviin sosiaali- ja terveystoimen menoihin nähden. Talouden seurannan tulee tuottaa riittävän ajantasaista tietoa menneestä ja ennakoita tulevaa kunnan päätöksenteon tueksi. Lakisäätelyt ja muut mahdolliset uudistukset ja muutokset vaativat myös henkilötyötä kunnan omista toiminnoista ja siten aiheuttavat osin jo ohueeseen henkilöstöresurssiin omat riskitekijänsä. Useilla hallintopalveluiden alueilla osaaminen on yhden henkilön varassa.

Osaamisen jakaminen, yhteistyön tekeminen muiden toimijoiden kanssa sekä kriittisten toimintojen ulkoistusmahdollisuuden selvittäminen tarvittaessa ovat keinoja hallita em. riskiä.

300 Hallintopalvelut

Toiminnan tarkoitus

Hallintopalvelujen tehtävänä on avustaa valtuustoa, kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa kunnan toimialojen ja konserniin kuuluvien yhteisöjen johtamisessa ja toimintojen linjauksia koskevien kunnanhallituksen ja valtuuston päätösten valmistelussa ja täytäntöönpanossa. Hallintopalvelujen tehtävänä on vastata mm. kuntakonsernin yleishallintoon, taloushallintoon, henkilöstöhallintoon, tietohallintoon, vakuuttamiseen, työllistämiseen ja hankintoihin liittyvistä tehtävistä sekä koordinoinnista kunnan eri toimialojen välillä.

Riskianalyysi

Kustannuspaikat

3000	Yleishallinto
3005	Henkilöstöhallinto
3006	Työsuojelu
3010	Taloushallinto
3011	Valtuusto ja hallitus
3012	Ostetut taloushallintopalvelut
3015	Tietohallinto
3020	Maa- ja metsätilat
3025	Omaisuuksien hallinta
3030	Yhteistoiminta
3035	Riskien hallinta/vakuuttaminen
3036	Koronamenot

Tehtäväalueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	913 344	992 192	895 590	852 260	852 260
TOIMINTAKULUT	-1 389 370	-1 559 898	-1 399 039	-1 321 619	-1 321 619
TOIMINTAKATE	-476 026	-567 706	-503 449	-469 359	-469 359

Toiminnalliset muutokset

Työllistäminen (3040) ja Nuorten työllistäminen (3041) siirtyvät 1.1.2022 alkaen elinvoimapalvelut -tehtäväalueelle.

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2020	Tavoitearvo TA 2021	Tavoitearvo TA 2022	Tavoitearvo TS 2023	Tavoitearvo TS 2024
Hallintopalvelut (kuntataso)						
Tasapainoinen kuntatalous	Kriisikuntakriteerit (5kpl)	1	0	0	0	0
Henkilöresurssien riittävyys	Toteuma- %		100	100	100	100
Työhyvinvointiohjelman toteutus ja työhyvinvoinnin parantuminen	Työhyvinvointikysely ja sen purkaminen, kpl/vuosi	0	1	1	1	1

320 Elinvoimapalvelut**Toiminnan tarkoitus**

Kehittämispalvelujen tehtäväalue vastaa elinkeinoelämän edistämisestä, konserniohjauksesta, kuntatason kehittämishankkeista, joukkoliikenteestä ja markkinoinnista. Saaristoasiaintoimikunta käsittelee vapaa-ajan asumisen ja saaristoasioiden hoitoon liittyviä kysymyksiä.

Kustannuspaikat

3140	Työllistäminen
3142	Aktiv-Oiva
3200	Kehittämispalveluiden hallinto
3205	Viestintä ja markkinointi
3210	Kehittämishankkeet
3211	Kutilan kanava-Mokra 2021 - 2022

Toiminnalliset muutokset

Vuodelle 2022 uutena kustannuspaikka on Kutilan kanava-Mokra 2021 - 2022. E-K liitto on myöntänyt kehittämistukea kanavainvestoinnin valmistelun eteenpäin viemiseksi. Hankerahalla palkataan projektihenkilö.

Toiminnan painopistealueet 2022–2024

1. Yrityskanta vahvistuu ja matkailun merkitys kasvaa
2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden kehittäminen
3. Kuntakuvan kirkastaminen ja kuntamarkkinointi kuntastrategian mukaisesti

Riskianalyysi

Konserniohjauksen osalta riskianalyysissä riskinä on tunnistettu yhtiöiden rahoituksellisen aseman heikkeneminen tai oleellinen muuttuminen. Tähän varaudutaan jatkuvalla toiminnan seurannalla ja säännöllisellä raportoinnilla. Omistajaohjauksella edellytetään yhtiöiltä toimia talouden kunnossapitämiseksi. Kunnan elinvoimaisuuden kehittämiseen tulee olla riittävät resurssit.

Tehtäväalueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	50 316	31 400	307 300	190 900	190 900
TOIMINTAKULUT	-242 084	-254 820	-694 442	-496 069	-496 069
TOIMINTAKATE	-191 768	-223 420	-387 142	-305 169	-305 169

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2020	Tavoitearvo TA 2021	Tavoitearvo TA 2022	Tavoitearvo TS 2023	Tavoitearvo TS 2024
Elinvoimapaalvelut						
Yrityskanta vahvistuu ja matkailun merkitys kasvaa	Työpaikkaomavaraisuus kasvaa					
	Yrityksiä perustetaan enemmän kuin lakkautetaan (perustetut/lakkautetut)	39%		>45%	>50%	>50%
		34/16		+10	+13	+15
Kuntalaisten osallistaminen	Kuntalaiskyselyt, kpl/vuosi			2	2	2
	Kuntalaistilaisuudet, kpl/vuosi			3	3	3
Kuntamarkkinointi	Mediakampanjat, kpl/vuosi			3	3	3

330 Sosiaali- ja terveystoimen palvelut (vuodesta 2023 alkaen Hyvinvoinnin edistäminen)

Sosiaali- ja terveystoimen palveluiden järjestämisvastuu on Etelä- Karjalan sosiaali- ja terveystoimilla (Eksote). Palvelut ostetaan sosiaali- ja terveystoimilta vuosittain tehtävän palvelusopimuksen mukaan.

Tulevaisuudessa myös Taipalsaaren väestöpohja vanhenee, jolloin kotihoidon sekä palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen rooli tulee kasvamaan. Monimuotoisten asumispalvelujen edistäminen on sekä kunnan, että Eksoten tavoitteissa. Myös kotona asumisen tukeminen, senioriasuminen sekä omais- ja perhehoidon tarve lisääntyy väestön ikääntyessä. Näitä asioita viedään yhteistyössä eteenpäin Eksoten kanssa. 1.1.2023 alkaen hyvinvointialue jatkaa Eksoten työtä.

Riskianalyysi

Sosiaali- ja terveystoimen kustannuskehitys aiheuttaa Taipalsaaren kunnalle taloudellisia haasteita. Taipalsaaren kunnan väestössä yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa. Riskimäärittelyssä on tunnistettu tilanne, jossa kunnan taseessa ja huoltovastuulla on palvelujen tuottamiseen varatut kiinteistöt ja näiden tulevasta palvelukäytöstä päättää kuntayhtymä tai maakunta.

Kustannuspaikat

3300 Sote-palveluiden hallinto
3310 Eksote

Tehtävälueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	130 438	137 000	137 000	137 000	137 000
TOIMINTAKULUT	-15 830 734	-15 376 278	-16 072 987	-111 583	-111 583
TOIMINTAKATE	-15 700 296	-15 239 278	-15 935 987	25 417	25 417

Eksoten maksut sisältäen pakolliset varaukset sekä arvioidut maksut ovat eri vuosina:

TP2020	TA2021	TP2021e	TA2022	TS2023
15,7	15,2	15,4 *)	15,9 **)	-

*) arvioitu maksuosuus TA2021: 15.855 milj. euroa ja Eksoten mahdollisen positiivisen tuloksen myötä ehdollista pakollisen vanhan varauksen purkua enintään 0,820 milj. euroa, mistä arviolta 0,6 milj. euroa on purettavissa 2021. Netto 15,4 milj. €.

***) arvioitu maksuosuus TA2022: palveluostoihin on 16.133 milj. euroa ja avustusosuus 197.065 euroa, yhteensä 16.330.419 euroa. Eksoten vanhan pakollisen varauksen purun määrä on 414.685 euroa. Kaikki edellä olevat yhteensä netto 15.915.734 euroa.

Kts. sivu 1.2.2 Taipalsaaren kuntatalouden perusteet sivulla 6 Eksoten jäsenmaksuosuudet ja niiden muodostumisperusteiden tarkempi määrittely vuonna 2022.

Tehtäväalueen tavoitteet:

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2020	Tavoitearvo TA 2021	Tavoitearvo TA 2022	Tavoitearvo TS 2023	Tavoitearvo TS 2024
Sosiaali- ja terveystalvet / hyvinvoinnin edistäminen						
Hyvinvointi- ja terveyserot eivät kasva	Väestöllinen huoltosuhte < tk ennuste	39%		>45%	>50%	>50%
		34/16		+10	+13	+15
Hyte – toimien onnistuminen valituilla painopiste alueilla	Työttömien määrä vähenee			vertailuvuosi	arvio	2
	Tapahtumamäärien/käyntimäärien kasvu (%)			+	+	+
	Yhteisöllisyys vahvistuu (kysely)			+	+	+

Yhteenveto edellä olevista tehtäväalueista

Vaalit 100 -tehtäväalueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT			8 000	8 000	20 000
TOIMINTAKULUT	-239	-17 050	-22 250	-22 230	-41 770
TOIMINTAKATE	-239	-17 050	-14 250	-14 230	-21 770

Tarkastus ja arviointi 200-tehtäväalueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-7 055	-15 250	-20 780	-18 880	-18 880
TOIMINTAKATE	-7 055	-15 250	-20 780	-18 880	-18 880

Hallintopalvelut, Elinvoimapaalvelut, Sosiaali- ja terveystalvet (konsernihallinto) 300 -tehtäväalueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	1 094 098	1 160 592	1 339 890	1 180 160	1 180 160
TOIMINTAKULUT	-17 462 188	-17 190 996	-18 166 468	-1 929 271	-1 929 271
TOIMINTAKATE	-16 368 090	-16 030 404	-16 826 578	-749 111	-749 111

Laskennallinen konsernihallinto, Vaalit ja Tarkastus ja arviointi -tehtäväalueet yhteensä

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	1 094 098	1 160 592	1 347 890	1 188 160	1 200 160
TOIMINTAKULUT	-17 469 482	-17 223 296	-18 209 498	-1 970 381	-1 989 921
TOIMINTAKATE	-16 375 384	-16 062 704	-16 861 608	-782 221	-789 761

40 Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluiden tehtävänä on tukea ja kannustaa kuntalaisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia luomalla edellytyksiä tasokkaaseen koulutukseen, varhaiskasvatukseen ja monipuoliseen vapaa-aikaan. Sivistystoimi tuottaa laadukkaita asiakaslähtöisiä palveluita kuntalaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi.

400 Sivistyspalveluiden hallinto

Palvelusuunnitelma

Sivistyspalveluiden hallinnon tehtävänä on tukea sivistyslautakuntaa toimialan johtamisessa ja toimintojen linjauksia koskevien päätösten valmistelussa ja Taipalsaari-strategian täytäntöönpanossa.

Esimiestyössä kannustetaan muutoksen johtamiseen, osaamisen jakamiseen sekä käytössä olevien resurssien hyödyntämiseen. Sivistyspalveluiden henkilöstö kehittää toiminnan laatua yhteisvastuullisesti ja kustannustietoisesti edistäen laaja-alaista yhteistyötä eri toimijoiden kesken.

Riskianalyysi

Toimialaa kehitetään edelleen kuntastrategian tavoitteiden toteuttamiseksi. Sivistystoimen riskianalyysin (2018) johtopäätökset ovat osittain huomioitava toiminnan kehittämisessä. Merkittäviksi henkilöstöön liittyviksi riskeiksi muodostuvat työn kuormittavuuteen, henkilöstöresurssien sopeuttamiseen sekä varahenkilöjärjestelmän puutteellisuuteen liittyvät riskit. Riskejä voidaan vähentää laadukkaalla fyysisellä työympäristöllä, työhyvinvoinnin huomioimisella sekä kannustavalla ja osallisuutta vahvistavalla johtamisella. Sivistyspalveluiden tietojärjestelmien toimivuuteen ja ajantasaisuuteen liittyvät riskit on tiedostettu ja niihin varaudutaan järjestelmien ylläpidolla, laitteiston osittaisella ajanmukaistamisella sekä henkilöstön osaamisen lisäämisellä. Omaisuusriskinä kiinteistöjen kunnossapitoon liittyviä rajapintaongelmia voidaan parantaa teknisen toimialan yhteistyötä lisäämällä sekä hyödyntämällä olemassa olevia kiinteistöjä toimintaa ohjaavien suunnitelmien mukaisesti.

Kustannuspaikat

4000	Sivistystoimen hallinto
4002	Järjestöavustukset
4003	Nuorisovaltuusto
4004	Vanhus- ja vammaisneuvosto
4006	Joukko- ja asiointiliikenne
4007	Hyvinvoinnin edistäminen

Toiminnan painopisteet 2022–2024

- Toiminnan painopisteenä on peruspalvelujen laadukas tuottaminen, sivistyspalvelujen yhteisöjen hyvinvointi ja henkilöstön työssäjaksaminen.
- Toiminnassa keskitytään Taipalsaari-strategian toteuttamiseen sekä kehitetään ennaltaehkäiseviä palveluja käytössä olevin resurssein.

Tehtäväalueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	446 319	534 910			
TOIMINTAKULUT	-755 719	-932 144	-359 125	-359 125	-359 125
TOIMINTAKATE	-309 400	-397 234	-359 125	-359 125	-359 125

Ruokapalvelut ovat olleet vuonna 2019 ja 2020 sivistyspalveluiden hallinnon tehtäväalueella. Vuonna 2022 Ruokapalvelut siirtyvät omaksi tehtäväalueeksi.

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2020	Tavoitearvo TA 2021	Tavoitearvo TA 2022	Tavoitearvo TS 2023	Tavoitearvo TS 2024
Sivistyspalveluiden hallinto						
Tehtäväalueiden perustyön tukeminen ja kehittäminen palvelutarpeen mukaisesti.	kehityskeskustelu / työntekijä	1	1	1	1	1
Henkilöstön työhyvinvointi ja ammatillinen kehittyminen.	hyvinvointikyselyn tulokset, henkilöstön sairauspoissaolojen määrä, täydennyskoulutus-suunnitelma. (+/-)	Ei toteutunut (-)	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)
Tehtäväalueiden talouden ja toiminnan tasapaino	Osavuosisikatsaus ja tilinpäätös	x	x	Talouden tasapaino	Talouden tasapaino	Talouden tasapaino

405 Ruokapalvelut**Toiminnan tarkoitus**

Ruokapalvelut vastaavat ruokapalveluiden järjestämiseen liittyvistä tehtävistä kunnassa.

Palvelusuunnitelma

Ruokapalvelut tuottavat keskitetysti ateriat kunnan omiin varhaiskasvatus- ja perusopetustoimipaikkoihin sekä mahdollisuuksien mukaan myös kunnan eri tilaisuuksien kahvi- ja/tai ruokatarjoilua. Ruokapalvelut pitävät ruokapalveluiden tason ja ruoan laadun hyvänä ja suositusten mukaisena.

Kustannuspaikka

4070 Ruokapalvelut

Toiminnan painopistealueet 2022–2024

- Ruokapalveluiden kustannuslaskennan- ja tietoisuuden kehittäminen, asiakkaiden ja myös työtä tekevän henkilöstön keskuudessa.
- Ruokasuositustietoisuuden lisääminen.

Tehtäväalueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT			542 409	542 690	542 840
TOIMINTAKULUT			-609 040	-609 040	-609 040
TOIMINTAKATE			-66 631	-66 350	-66 200

Ruokapalvelut ovat olleet vuonna 2019 ja 2020 sivistyspalveluiden hallinnon tehtäväalueella. Vuonna 2022 Ruokapalvelut siirtyvät omaksi tehtäväalueeksi.

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2020	Tavoitearvo TA 2021	Tavoitearvo TA 2022	Tavoitearvo TS 2023	Tavoitearvo TS 2024
Ruokapalvelut						
Yläkoululais-ten myöntei- nen suh- tau- tumi- nen koulu- ruokailuun	Asiakastyyty- väi- syyskysely	<i>Toteutu- nut 8,0</i>	ka 7,2 <	ka 7,2<	ka 7,2<	ka 7,2<
Henkilöstön perustyön tukeminen ja kehittä- minen pal- velutarpeen mukaisesti.	kehityskeskustelu / työntekijä	1	1	1	1	1
Henkilöstön työhyvin- vointi ja am- matillinen kehittyminen.	hyvinvointikyselyn tulokset, henkilös- tön sairauspoissa- olojen määrä, täy- dennyskoulutus- suunnitelma. (+/-)	Ei toteu- tunut (-)	Henkilös- tön hyvä hyvin- vointi. Ei kasvua henkilös- tön sai- rauspoissa- oloissa. (+)	Henkilöstön hyvä hyvin- vointi. Ei kas- vua henkilös- tön sairaus- poissaoloissa. (+)	Henkilöstön hyvä hyvin- vointi. Ei kas- vua henkilös- tön sairaus- poissaoloissa. (+)	Henkilöstön hyvä hyvin- vointi. Ei kas- vua henkilös- tön sairaus- poissaoloissa. (+)

470 Perusopetus

Toiminnan tarkoitus

Perusopetuksen tehtäväalue vastaa kunnan esi- ja perusopetuksen laadukkaasta ja kustannustehokkaasta toteuttamisesta.

Kustannuspaikat

4700 Perusopetuksen hallinto
 4705 Perusopetuksen oppilaskuljetukset
 4710 Perusopetuksen kehittämishankkeet
 4720–4765 Koulujen kustannuspaikat (Saimaanharjun koulu, Kirkonkylän koulu ja Vehkataipaleen koulu)

Toiminnan painopisteet 2022 – 2024

- Toiminnassa keskitytään koulu yhteisöjen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja sen edistämiseen sekä työskentelytapojen ja oppilasarvioinnin kehittämiseen kouluissa. Samalla varmistetaan esi- ja perusopetuspalvelujen tuottaminen parhaalla mahdollisella tavalla ja taloudellisesti kestäväällä pohjalla.

Tehtäväalueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	144 510	68 051	189 609	171 609	170 009
TOIMINTAKULUT	-4 258 316	-5 184 371	-6 079 507	-6 094 059	-6 093 669
TOIMINTAKATE	-4 113 806	-5 116 320	-5 889 898	-5 922 450	-5 923 660

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	To- teuma TP 2020	Tavoitearvo TA 2021	Tavoitearvo TA 2022	Tavoitearvo TS 2023	Tavoitearvo TS 2024
Perusopetus						
Työskentelytapojen ja oppilasarvioinnin kehittäminen.	Itsearviointi, oppilas-kysely (+/-)	Toteutunut (+)	Innostavat ja vaihtelevat työskentelytavat. Oppilasarvioinnin yhdenvertaisuus ja monipuolisuus (+)	Innostavat ja vaihtelevat työskentelytavat. Oppilasarvioinnin yhdenvertaisuus ja monipuolisuus (+)	Innostavat ja vaihtelevat työskentelytavat. Oppilasarvioinnin yhdenvertaisuus ja monipuolisuus (+)	Innostavat ja vaihtelevat työskentelytavat. Oppilasarvioinnin yhdenvertaisuus ja monipuolisuus (+)
Henkilöstön perustyön tukeminen ja kehittämisen palvelutarpeen mukaisesti. Kouluyhteisöjen hyvinvointi ja ammatillinen kehittyminen.	kehityskeskustelu / työntekijä hyvinvointikyselyn tulokset, henkilöstön sairauspoissaolojen määrä, täydennyskoulutussuunnitelma. (+/-)	Toteutunut (1) x	1 Kouluyhteisöjen hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	1 Kouluyhteisöjen hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	1 Kouluyhteisöjen hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	1 Kouluyhteisöjen hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)

480 Varhaiskasvatus

Palvelusuunnitelma

Varhaiskasvatuksen tehtäväalue vastaa kunnalle kuuluvista lasten varhaiskasvatus sekä lasten kotihoidon- ja yksityisen hoidon tuen tehtävistä.

Kustannuspaikat

- 4801 Varhaiskasvatuksen ostopalvelut
- 4802 Esiopetuksen ostopalvelut
- 4803 Varhaiskasvatuksen kehittämishanke
- 4805 EHA päivähoito
- 4807 Palvelusetelit
- 4840 Saimaanharjun päiväkotit
- 4844 Saimaanharjun vuorohoito
- 4860 Vehkataipaleen päivähoito
- 4890 Kotihoidontuki

Toiminnan painopisteet 2022 – 2024

- Varhaiskasvatuspalvelujen tuottaminen taloudellisesti kestävällä pohjalla.
- Toiminnassa keskitytään työyhteisön hyvinvointiin ja henkilöstön jaksamiseen.
- Varmistetaan varhaiskasvatuspalvelujen tuottaminen parhaalla mahdollisella tavalla.

Tehtäväalueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	288 689	297 340	206 888	206 888	206 888
TOIMINTAKULUT	-2 234 547	-2 423 092	-2 190 050	-2 190 039	-2 190 039
TOIMINTAKATE	-1 945 858	-2 125 752	-1 983 162	-1 983 151	-1 983 151

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2020	Tavoitearvo TA 2021	Tavoitearvo TA 2022	Tavoitearvo TS 2023	Tavoitearvo TS 2024
Varhaiskasvatus						
Lapsiryhmien käyttöasteen tehostaminen	Käyttöaste	Ei toteutunut	min. 85 %	min. 85 %	min.85 %	min. 85 %
Henkilöstön perustyön tukeminen ja kehittäminen palvelutarpeen mukaisesti.	kehityskeskustelu / työntekijä täydennyskoulutussuunnitelma	x	1	1	1	1
Henkilöstön työhyvinvoinnin parantaminen ja riittävän resurssin turvaaminen	hyvinvointikyselyn tulokset, henkilöstön sairauspoissaolojen määrä (+/-)	x	x	Henkilöstön hyvä työhyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Henkilöstön hyvä työhyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Henkilöstön hyvä työhyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)

490 Kulttuuri ja vapaa-aika**Palvelusuunnitelma**

Kulttuurin ja vapaa-ajan tehtäväalue vastaa kunnan kirjasto-, kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-aikapalveluista.

Kustannuspaikat

4900	Kirjasto
4902	Lastenlauantait liitoon
4910	Museo- ja näyttelytoiminta
4920	Taiteen perusopetus
4925	Muu taiteen perusopetus
4930	Kansalaisopisto
4940	Muut kulttuuripalvelut
4941	Taipalsaari päivät
4949	Kulttuuripalveluiden kehittämishankkeet
4950	Liikuntapalvelut
4952	Nuorisopalvelut
4956	Vapaa-aikapalveluiden kehittämishankkeet

Toiminnan painopisteet 2022 – 2024

- Kirjastoyhteistyön vakiinnuttaminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa.
- Kulttuuripalvelun tarjoaminen ja tukeminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen paikallisesti että yhteistyössä maakunnallisten toimijoiden kanssa
- Perusnuorisotyön tarjoaminen nuorisotalo- ja koulunuorisotyön muodossa sekä toiminnan laadun kehittäminen.
- Etsivä nuorisotyön hanketyön jatkumisen varmistaminen ja toiminnan laadun kehittäminen.

Tehtäväalueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	32 508	36 030	31 030	21 030	21 030
TOIMINTAKULUT	-419 100	-558 994	-605 573	-561 493	-561 523
TOIMINTAKATE	-386 592	-522 964	-574 543	-540 463	-540 493

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2020	Tavoitearvo TA 2021	Tavoitearvo TA 2022	Tavoitearvo TS 2023	Tavoitearvo TS 2024
Kulttuuri ja vapaa-aika						
Lastenkirjastotyön toteutus	toteutuneet tunnit / ryhmät / lukuvuosi	Ei toteutunut	2 tuntia / ryhmä / lukuvuosi	2 tuntia / ryhmä / lukuvuosi	2 tuntia / ryhmä / lukuvuosi	2 tuntia / ryhmä / lukuvuosi
Nuorisotyön tavoitettavuuden	nuorisotalon aukiolo, nuorisotalon käyntikerrat	Toteutunut (5krt/vko, 400 käyntiker- taa/kk)	5 krt/vko, koulujen lukuvuoden aikana, 500 käyntiker- taa /kk	5 krt/vko, koulujen lukuvuoden aikana, 500 käyntiker- taa /kk	5 krt/vko, koulujen lukuvuoden aikana, 500 käyntiker- taa /kk	5 krt/vko, koulujen lukuvuoden aikana, 500 käyntiker- taa /kk
Ennaltaehkäisevien hyvinvointi ja kulttuuripalveluiden tarjoaminen ja tukeminen	tapahtumamäärät / liikuntatilojen varausaste / harrastajamäärät / liikuntakysely	Liikuntakysely toteutunut	2020 määrät / kuntalaisten tyytyväisyys laatuun	2019 (ennen epidemiaa) määrät / kuntalaisten tyytyväisyys laatuun	2022 määrät / kuntalaisten tyytyväisyys laatuun	2023 määrät / kuntalaisten tyytyväisyys laatuun

Sivistyspalvelut yhteensä

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	912 026	936 331	969 936	942 217	940 767
TOIMINTAKULUT	-7 667 682	-9 098 601	-9 843 295	-9 813 756	-9 813 396
TOIMINTAKATE	-6 755 656	-8 162 270	-8 873 359	-8 871 539	-8 872 629

50 Tekniset palvelut

Teknisten palveluiden tehtävänä on vastata rakennusvalvonta- ja lupapalveluista sekä kunnan toimesta tapahtuvasta rakentamisesta ja rakennuttamisesta, kaavoituksesta, kunnan omistaman rakennetun ympäristön (kadut, verkostot, puistot, leikkikentät, satamat, muut yleiset alueet sekä rakennukset ja rakennelmat) kunnossapito-, siivous- ja käyttötehtävistä, kunnan kaavoituksesta sekä vesi- ja viemärlaitoksen ylläpitämisestä. Teknisten palveluiden toimiala vastaa lisäksi Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen, Etelä-Karjalan maaseututoimen sekä Lappeenrannan seudun ympäristötoimen ja Etelä-Karjalan jätehuollon sopimusohjauksesta.

Teknisten palveluiden tehtävät

- rakennusvalvonta- ja lupapalvelut
- kunnan oma rakentaminen ja rakennuttaminen
- kaavoitus
- kunnossapito, siivous ja käyttötehtävät kunnan omistamilla rakennetuilla alueilla, mm. kadut, verkostot, puistot, leikkikentät, satamat, yleiset alueet, rakennukset ja rakennelmat
- vesi- ja viemärlaitoksen ylläpito

Lisäksi tekninen toimiala vastaa

- Etelä-Karjalan maaseututoimen
- Lappeenrannan seudun ympäristötoimen
- Etelä-Karjalan jätehuollon
- Etelä-Karjalan pelastustoimen sopimusohjauksista.

500 Teknisten palveluiden hallinto

Toiminnan tarkoitus

Teknisten palveluiden hallinnon tehtävänä on avustaa teknistä lautakuntaa toimialan johtamisessa ja toimintojen linjauksia koskevien päätösten valmistelussa ja täytäntöönpanossa. Teknisten palveluiden hallinto vastaa lisäksi alueellisen pelastustoimen, maaseututoimen, jätehuollon sekä seudullisen ympäristötoimen sopimusohjauksesta.

Riskianalyysi

Toimintaympäristön aiheuttamia riskejä ovat lainsäädännön mahdollisesti tuomat muutokset ja uudistukset. Näihin on varauduttava riittävillä resursseilla resursoinneilla ja selkeillä tehtävänkuvilla, sekä vastuutettava oma henkilöstö sekä ja ulkoiset toimijat toimimaan ohjeistuksien ja sopimusten mukaisesti.

Henkilöresurssien riittävyys ja jaksaminen on otettava huomioon jokapäiväisessä työsuunnittelussa. Työtehtävien liiallinen kuormitus lisää sairauspoissaoloja ja ohuella/nykyisellä jo ohkaisella organisaatiolla poissaoloihin ei ole varaa. Vuoden 2021 pitkät sairauslomat ja poissaolot osoittivat jo toimintojen haavoittuvuuden.

Ulkoisten tekijöiden mahdollisesti aiheuttamat tuomat haitat/vaikeudet riskit on pystyttävä hallitsemaan ja toiminnot järjesteltävä niin, että haittaa olisi mahdollisimman vähän. Vuosien 2020 ja 2021 koronan aiheuttamat tuomat haitat ja hidasteet ovat opettaneet paljon töiden organisoinnista/vaihtoehtoisista järjestelyistä.

Taloudellisista riskeistä merkittävimpiä ovat riittämätön talouden seuranta ja reagointi muutostilanteissa. Riskit / Budjetin ylitykset tulisi huomata ajoissa, jotta jäisi aikaa korjaaville toimenpiteille. Näitä riskejä voidaan vähentää henkilöstön riittävällä osaamisella ja kouluttamisella.

Omien rakennusten ja rakenteiden oikea-aikainen kunnossapito on riskitekijä ja näitä riskejä pyritään pienentämään suunnitelmallisuudella ja luomalla kiinteistöihin kunnolliset pitkäntähtäimen suunnitelmat ja huoltokirjat. Yhdyskuntatekniikan, katujen ja liikenneverkkojen korjausvelan kasvu on myös merkittävä riski. Tätä pyritään pienentämään investoimalla joka vuosi katuverkkojen ja vesi-, sekä viemäriverkoston saneerauksiin. Huolletut / kunnossa pidetyt verkostot pienentävät vahinkojen riskiä.

Teknisten palveluiden hallinnon Kustannuspaikat

6000	Hallinto
6004	Maaseututoimi
6007	Ympäristötoimi
6006	Jätehuolto
6020	Palo- ja pelastustoimi

Toiminnan painopistealueet 2022 - 2024

Teknisten palveluiden ja tukipalveluiden järjesteleminen toimivaksi kokonaisuudeksi

Ympäristö ja ympäristöllisiin kehittämishankkeisiin panostaminen (mm. Pappilanniemen venesatama, Pappilanniemen silta, Kutilan kanavahanke)

Teknisen toimen hallinto valvoo ja organisoii kaikki teknisen toimen investoinnit ja hankkeet.

Tehtäväalueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	7 800	8 800	8 000	88 000	88 000
TOIMINTAKULUT	-938 948	-965 433	-997 003	-565 743	-567 913
TOIMINTAKATE	-931 148	-956 633	-989 003	-477 743	-479 913

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	To- teuma TP 2020	Tavoit- tearvo TA 2021	Tavoit- tearvo TA 2022	Tavoit- tearvo TS 2023	Tavoit- tearvo TS 2024
Teknisten palveluiden hallinto						
Ympäristömääräysten hyväksyminen	Toteuma %			100	0	0
Pappilanniemen satamahankkeen toteutus	Hankkeen toteutus %		80	100	0	0
Kutilan kanavahankkeen lupavaihe suoritettu	Toteuma %			100	0	0
Sopimushallintajärjestelmän käyttöönotto	Järjestelmän pystyttäminen ja käyttöönotto %			100	0	0

510 Kaavoitus

Toiminnan tarkoitus

Teknisten palveluihin kuuluu kunnan alueella tapahtuva kaavoitus ja maankäytön suunnittelu ja sen ohjaus. Maankäytön suunnittelulla luodaan edellytykset hyvälle ja elinvoimaiselle asuin- ja elinympäristölle.

Kustannuspaikat

6035 Kaavoitus

Toiminnan painopistealueet 2022 - 2024

Kunnalla on paljon kaavoittamatonta aluetta. Kaavojen eteenpäin vieminen järjestelmällisesti.

- Yrityspuiston kaava
- Konstunrannan ja sairaalamäen kaavoittaminen
- Taajamayleiskaava
- Asemakaavojen päivitystyö
- Kattelussaaren ja Jänkäsalon yleiskaavan hyväksyminen
- Suursaimaan yleiskaavan päivitystyö

Tehtäväalueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	38 336	34 000	54 000	22 000	5 000
TOIMINTAKULUT	-121 938	-128 738	-129 168	-131 146	-132 543
TOIMINTAKATE	-83 602	-94 738	-75 168	-109 146	-127 543

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2020	Tavoitearvo TA 2021	Tavoitearvo TA 2022	Tavoitearvo TS 2023	Tavoitearvo TS 2024
Kaavoitus						
Taajamakaavan ehdotusvaihe suoritettu	Toteuma %			100	0	0
Kattelussaaren ja Jänkäsalon yleiskaavan hyväksyminen	Toteuma %			100	0	0
Konstunrannan asemakaavan loppuun saattaminen	Toteuma %			100	0	0

570 Rakennusvalvonta- ja lupapalvelut

Toiminnan tarkoitus

Rakennusvalvonnan päätehtävä on ohjata ja valvoa kaavojen ja rakennusjärjestyksen noudattamista ja huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä ja rakennustyön viranomaisvalvonnasta sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa.

Kustannuspaikat

6700 Rakennusvalvonta- ja lupapalvelut

Toiminnan painopistealueet 2022 - 2024

Rakennusvalvonnan arkistoinnin digitoinnin aloittaminen ja osittainen käyttöönotto. Kiinteistötietojen tarkastushankkeessa esiin tulleiden luvattomien rakennusten, laajennusten ja muiden asioiden käsittely, sekä kiinteistörekisteri työn loppuun saattaminen.

Tehtäväalueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	82 132	73 500	70 000	72 000	74 000
TOIMINTAKULUT	-155 621	-166 390	-164 560	-154 320	-156 261
TOIMINTAKATE	-73 489	-92 890	-94 560	-82 320	-82 264

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	To-teuma TP 2020	Tavoitearvo TA 2021	Tavoitearvo TA 2022	Tavoitearvo TS 2023	Tavoitearvo TS 2024
Rakennusvalvonta- ja lupapalvelut						
Lupahakemukset sähköisessä muodossa	Sähköisen lupajärjestelmän käyttö aste %			90	90	90
Kiinteistötietojen tarkastushanke	Hankkeen loppuun saattaminen, toteuma %			100	0	0
Selvitämättömien rakennuslupien loppuun saattaminen	Hankkeesta tulleiden lupien selvittäminen loppuun toteuma %			100	100	100
Lomakejärjestelmän ajantasaistaminen	Vanhojen lomakejärjestelmien uusiminen toteuma %			100	0	0

575 Liikenneväylät**Toiminnan tarkoitus**

Liikenneväylät -tehtäväalue vastaa kunnan kaava- ja yksityisteihin liittyvien asioiden hoitamisesta. Liikenneväyliä kehitetään ja toimitaan sovitulla tavalla liikenneturvallisuuksuunnitelman mukaisesti. Kunta avustaa yksityisiä tieosuuskuntia, jotka pitävät yksityistieverkkoa kunnossa. Kaavateiden ylläpito teetetään ostopalveluna.

Kustannuspaikat

6750 Kaavatiet
6755 Yksitystiet, haja-asutusalue

Toiminnan painopistealueet 2022 - 2024

Osa kunnan katuverkosta Saimaanharjun ja Kirkonkylän yhteydessä on huonossa kunnossa ja näiden teiden kunnostamiseen on varattu määrärahaa vuosittain investointiohjelmassa. Vuoden 2022 pääpaino on Pappilankankaan ja Saimaanharjun tiestöverkostossa.

Tehtäväalueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	0	750	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-315 144	-319 020	-332 850	-322 850	-324 650
TOIMINTAKATE	-315 144	-318 270	-332 850	-322 850	-324 650

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	To-teuma TP 2020	Tavoitearvo TA 2021	Tavoitearvo TA 2022	Tavoitearvo TS 2023	Tavoitearvo TS 2024
Liikenneväylät						
Kadunparannustöiden toteutus	Sovitut kohteet 3 kpl			3	3	3
Pyöräily- ja kävelyreististön kehittämisen	kuntalaiskysely			1	0	0

580 Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet**Toiminnan tarkoitus**

Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet -tehtäväalue vastaa kunnan rakennetun ympäristön (kadut, puistot, leikkikentät ja muut yleiset alueet), sekä rakennusten ja rakennelmien kunnossapito- ja käyttötehtävistä.

Kustannuspaikat

6800	Kiinteistöhuolto (yhteiset kustannukset kaikille kiinteistöille)
6801–6845	Käsittää rakennuksittain kunnan eri kiinteistöt
6850	Puistot ja yleiset alueet
6852	Laiturit ja maapaikat
6860	Siivouspalvelut

Toiminnan painopistealueet 2022 - 2024

Kunnan kiinteistöille on laadittu pitkántähtäimen suunnitelmat vuoden 2021 vuoden aikana. Suunnitelmien perusteella investointiohjelmaan on tehty esityksiä toimenpiteistä ja huolto-ohjelmista. Huolto-ohjelmat tulee vielä viedä sähköiseen seuranta järjestelmään. Palolaitokselle on laadittu alustava korjaussuunnitelma ja budjetti tulevaa investointia varten. Kohteen tarkempi suunnitelma tulee tehdä 2022 aikana. Pitkántähtäimen suunnitelman tutkimusten yhteydessä kunnantalossa havaittiin korjaustarvetta ja selvitysten mukaan kohteelle on luotava korjaus/saneeraussuunnitelmat tulevia vuosia varten.

Puistojen ja yleisten alueiden osalta vuoden 2022 aikana lisätään kausityöntekijöiden määrää ja pyritään parantamaan puistojen ja yleisten alueiden ilmettä.

Satama ja laituri paikka puolelle tarkoituksena on ottaa käyttöön sähköinen vene paikka rekisteri ja varaus järjestelmä.

Tehtäväalueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	1 248 897	2 018 398	2 065 096	2 049 026	2 051 026
TOIMINTAKULUT	-2 344 486	-2 319 231	-2 597 256	-2 293 548	-2 312 398
TOIMINTAKATE	-1 095 589	-300 833	-532 160	-244 522	-261 372

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	To-teuma TP 2020	Tavoitearvo TA 2021	Tavoitearvo TA 2022	Tavoitearvo TS 2023	Tavoitearvo TS 2024
Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet						
Pitkántähtäimen suunnitelmien tuomien korjaustarpeiden jalkauttaminen / käytäntöönpano	Suunnitellut kohteet / toteuma %			100	100	100
Sähköisen vene paikkarekisterin käyttöönotto	Kaikki asiakkaat sähköisen järjestelmän kautta, toteuma %			100	100	100
Maisemointisuunnitelma taajama-alueelle	Toteuma %			100		

590 Vesihuoltolaitos**Toiminnan tarkoitus**

Vesihuoltolaitoksen tehtäväalue vastaa vesi- ja viemärlaitoksen ja verkostojen ylläpidosta ja huoltotehtävistä sekä uusien alueiden vesi- ja viemärlaitteiden rakentamisesta.

Kustannuspaikat

6910 Vesihuoltolaitos

Toiminnan painopistealueet 2022 - 2024

Yleisesti toimivat ja kunnossa olevat verkostot pienentävät riskiä ongelmien syntymiselle. Verkoston kunnosta pyritään pitämään huolta ja saneerataan suunnitelmien mukaisesti.

Vanhalta sairaalalta jätevesialtaalle kulkevan viemäriverkon saneerauksen suunnittelu ja toteutus oli tavoitteena vuonna 2021. Hanke ei ole edennyt suunnitellusti ja tavoite vuodelle 2022 on saada aikaan tarkka suunnitelma saneerauksen toteuttamisesta.

Ketveleen ja Saimaanharjun välissä on vanhaa vesi- ja viemärlinjaa upotettuna järven pohjaan ja tämän purku tulee suorittaa 2022 aikana.

Tehtäväalueen talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	567 668	600 000	617 499	617 499	617 499
TOIMINTAKULUT	-444 688	-469 970	-454 230	-465 440	-466 650
TOIMINTAKATE	122 980	130 030	163 269	152 059	150 849

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	To-teuma TP 2020	Tavoitearvo TA 2021	Tavoitearvo TA 2022	Tavoitearvo TS 2023	Tavoitearvo TS 2024
Vesihuoltolaitos						
Vanhalta sairaalalta jätevesialtaalle menevä verkosto	suunnitelmat 2022, toteutus 2023			50	50	
Vanhojen viemäri- ja vesilinjoiden purku Ketveleen ja Saimaanharjun välillä	Toteuma %			100		

Tekniset palvelut yhteensä

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	1 944 833	2 735 448	2 814 595	2 848 525	2 835 525
TOIMINTAKULUT	-4 320 825	-4 368 782	-4 675 067	-3 933 047	-3 960 415
TOIMINTAKATE	-2 375 992	-1 633 344	-1 860 472	-1 084 522	-1 124 890

Kunnanhallitus päätti talousarvion valmistelukokouksessaan 30.11.2021 korjata teknisluonteiset vuosiluvut talousarvion 2022 ja -suunnitelma 2023 - 2024 mukaisiksi sivuilla 39 - 44 siten, että kaikissa otsikoissa on sama taloussuunnittelukausi 2022 – 2024.

Koko kunta käyttötalous yhteensä

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	3 950 957	4 832 371	5 132 421	4 978 902	4 976 452
TOIMINTAKULUT	-29 457 989	-30 690 679	-32 717 860	-15 717 184	-15 763 732
TOIMINTAKATE	-25 507 032	-25 858 308	-27 585.439	-10 738 282	-10 787 280

4. TULOSLASKELMAOSA

4.1 Tuloslaskelmaosan tuloarviot ja määrärahat

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
VEROTULOT					
Kunnan tulovero	17 501 741	17 550 000	18 879 000	9 207 000	8 623 000
Kiinteistövero	1 892 450	2 150 000	2 046 000	2 046 000	2 046 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	868 308	1 018 000	872 000	642 000	633 000
	20 262 499	20 718 000	21 797 000	11 895 000	11 302 000
VALTIONOSUUDET					
Valtionosuudet	8 157 271	6 949 845	7 095 000	2 118 000	2 002 000
MUUT NETTO alla olevista	-120 958	-142 500	-79 900	-74 900	-69 900
Korkotuotot talletuksista	935	500	100	100	100
Korkotuotot antolainoista	7 744	7 000	6 000	6 000	6 000
Muut korkotuotot	0	0	0		
	8 679	7 500	6 100	6 100	6 100
Osinkotuotot ja osuuspo korot	2 336	0	2 000	2 000	2 000
Viivästyskorkotulot	1 522	1 000	1 000	1 000	1 000
Muut rahoitustuotot	8 581	6 000	6 000	6 000	6 000
	12 439	7 000	9 000	9 000	9 000
Korkokulut lainoista	-135 394	-137 000	-85 000	-80 000	-75 000
	-135 394	-137 000	-85 000	-80 000	-75 000
Viivästyskorkomenot	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-6 682	-20 000	-10 000	-10 000	-10 000
	-6 682	-20 000	-10 000	-10 000	-10 000

Rahoitustuotot ja – kulut

Rahoitustuottoina tuloslaskelmassa käsitellään arvioidut korkotuotot ja muut rahoitustuotot. Korkotulona on budjetoitu antolainoista, muista sijoituksista ja talletuksista sekä maksuliikennetileiltä talousarviovuonna saatavat tuloarviot (yhteensä 6.100 €). Muina rahoitustuottoina on budjetoitu mm. verotilityskorot, osingot ja osuuspääomien korot (yht. n. 9.000 €).

Rahoituskuluina on budjetoitu arvioidut korkomenot ja muut rahoitusmenot. Korkomenoja ovat pitkäaikaisista lainoista ja lyhytaikaisista lainoista talousarviovuodelta maksettavat korot 85.000 euroa. Muita rahoitusmenoja ovat mm. limiittimaksut, verotilityskorot ja viivästyskorot (yht. 10.000 €).

Tilinpäätössiirrot

Budjetoitavia tilinpäätössiirtoja ovat erät, joiden toteutuminen on arvioitavissa talousarviota laadittaessa. Tällaisia eriä ovat muun muassa investointivarauksen purkaminen ja siihen liittyvä poistoeron muodostaminen koskien talousarviovuonna toteutettavia investointihankkeita. Myös aiemmin toteutuneisiin investointeihin liittyvä poistoeron purkaminen budjetoidaan tilinpäätössiirtoina.

Vuoden 2022 talousarvioon on budjetoitu edelleen edellisten vuosien mukaisesti tilinpäätössiirtona poistoeron vähennys (parantaa tulosta) 92.734 euroa.

TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ

Talousarvioesityksen toimintakate vuodelle 2022 on -27.595.439 euroa. Talousarvioesityksen vuosikate vuodelle 2022 on 1.216.661 euroa.

Vuoden 2022 nettoinvestointimenot ovat esityksessä 1.222.236 euroa. Poistojen taso talousarviossa on 1.634.874 euroa.

Talousarvion 2022 tuloslaskelman tilikauden tulos vuodelle 2022 on -418.213 euroa.

Tilikauden 2022 alijäämä poistoerokirjauksen jälkeen on -325.479 euroa.

Talousarviokirjan suunnitelmavuosien 2023 ja 2024 osalta on tuloslaskelmien laskennan lopputuloksessa viimeisimpiin valtionvarainministeriön tuloslaskelmaennusteisiin merkittävä ero. Ennakoitujen valtionosuustulojen ja kustannuskehityksen arviointi tarkkenee vuoden 2022 aikana.

5. RAHOITUSOSA

5.1 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA

			TA2021 +		TA 2022	TS 2023	TS 2024
			TP 2020	viim. muutos 8.12.2021			
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	+/-	2 791 794	1 708 037	1 708 037	1 216 661	3 199 818	2 446 820
			kh 8.12.2021 esitys (2)	- 65 307	- 65 307		
			kv 16.6.2021 27 § ja 28§	- 41 000	- 41 000		
Satunnaiset erät	+/-						
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	595 192					
Investointien rahavirta							
Investointimenot, Sis kh 8.12.esitys Kutila	-	675 608	- 1 368 479	- 1 368 479	- 2 043 736	- 2 096 038	- 7 614 064
Rahoitusosuudet investointeihin, sis kh 8.12.-Kutila	+		564 000	564 000	821 500	813 833	4 642 500
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	322 977	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	+/-	3 034 353	947 251	947 251	144 425	2 067 613	- 374 744
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset		33 500	-	-	-	-	-
Antolainasaamisten lisäykset	-		- 50 000	- 50 000	- 50 000	- 50 000	- 50 000
Antolainasaamisten vähennykset	+	33 500	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Lainakannan muutokset		- 1 817 499	- 242 238	- 2 042 238	- 851 335	- 1 700 000	- 500 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+		1 800 000		1 000 000		1 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	- 1 817 499	- 2 042 238	- 2 042 238	- 1 851 335	- 1 700 000	- 1 500 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-						
Oman pääoman muutokset	+/-						
Muut maksuvalmiuden muutokset	+/-	307 193	- 800 000				
Vaikutus maksuvalmiuteen	+/-	1 557 547	- 94 987	- 1 094 987	- 706 910	367 613	- 874 744
Rahavarat 31.12.							
Rahavarat 1.1.		2 499 347	2 404 360	1 404 360	697 450	1 065 063	190 319
		941 800	2 499 347	2 499 347	1 404 360	697 450	1 065 063
Pitkäaikainen laina 31.12. €							
Pitkäaikainen laina per asukas		15 466 340	15 224 102	13 424 102	12 572 767	10 872 767	10 372 767
		3 342	3 280	2 892	2 714	2 347	2 239

4628 4642 4642 4633 4633 4633

Eksoten vanhojen varausten purku parantaa tulosta 31.12.2021-31.12.2022. Toisaalta varaudutaan myös lisäkustannuksiin rahoituslaskelman ulkopuolelta.

RAHOITUSLASKELMA

		TP 2020	TA2021 + muutos	TA2021 +muutos ilman lainaa	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	+/-	2 791 794	1 708 037	1 708 037	1 216 661	3 199 818	2 446 820
			kh 8.12.2021 esitys (2)	- 60 460	- 60 460		
			kv 16.6.2021 27 § ja 28§	- 41 000	- 41 000		
Satunnaiset erät	+/-						
Tulorahoituksen korjaukset	+/-	595 192					
Investointien rahavirta							
Investointimenot, Sis kh 8.12.esitys Kutila	-	675 608	- 1 368 479	- 1 368 479	- 2 043 736	- 2 096 038	- 7 614 064
Rahoitusosuudet investointeihin, sis kh 8.12.-Kutila	+		564 000	564 000	821 500	813 833	4 642 500
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	322 977	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	+/-	3 034 353	952 098	952 098	144 425	2 067 613	- 374 744
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset		33 500	-		-	-	-
Antolainasaamisten lisäykset	-		- 50 000	- 50 000	- 50 000	- 50 000	- 50 000
Antolainasaamisten vähennykset	+	33 500	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Lainakannan muutokset		- 1 817 499	- 242 238	- 2 042 238	- 851 335	- 1 700 000	- 500 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+		1 800 000		1 000 000		1 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	- 1 817 499	- 2 042 238	- 2 042 238	- 1 851 335	- 1 700 000	- 1 500 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-						
Oman pääoman muutokset	+/-						
Muut maksuvalmiuden muutokset	+/-	307 193	- 800 000				
Vaikutus maksuvalmiuteen	+/-	1 557 547	- 90 140	- 1 090 140	- 706 910	367 613	- 874 744
Rahavarat 31.12.		2 499 347	2 409 207	1 409 207	702 297	1 069 910	195 166
Rahavarat 1.1.		941 800	2 499 347	2 499 347	1 409 207	702 297	1 069 910
Pitkäaikainen laina 31.12. €		15 466 340	15 224 102	13 424 102	12 572 767	10 872 767	10 372 767
Pitkäaikainen laina per asukas		3 342	3 280	2 892	2 714	2 347	2 239

4628 4642 4642 4633 4633 4633

Eksoten vanhojen varausten purku parantaa tulosta 31.12.2021-31.12.2022. Toisaalta varaudutaan myös lisäkustannuksiin rahoituslaskelman ulkopuolella.

TA-muutos 2021 –sarakkeen tilanne 30.11.2021 (kh –esitys 8.12.2021).

Kuntatodistuksia käytetään myös täydentävänä lyhyen ajan rahoitusinstrumenttina. Vähimmäistarve lainan nostolle on 1 Milj. euroa.

Antolainauksen muutokset

Antolainauksen muutoksena budjetoidaan taseen pysyvien vastaavien sijoituksiin kuuluvien lainasaamisten lisäykset ja vähennykset. Vaihtuvien vastaavien lainasaamisten muutokset budjetoidaan rahoitusosassa vaikutus maksuvalmiuteen -erässä tai ne voidaan budjetoida sitä ennen omana muut lainasaamisten muutokset -eränä.

Antolainasaamisten lisäykseen budjetoidaan arvio suunnitelmakaudella myönnettävistä antolainoista. Antolainasaamisten vähennykseen budjetoidaan antolainojen suunnitelmakauden lyhennykset. Antolainauksen muutokset -erä on sitova valtuustoon nähden. Vuodelle 2022 budjetoidulla erällä varaudutaan mahdollisiin hankkeiden välirahoituksiin.

Lainakannan muutokset

Lainakannan muutoksiin budjetoidaan pitkäaikaisten lainojen lisäys ja vähennys sekä lyhytaikaisten lainojen muutos. Pitkäaikaisten lainojen vähennyksenä budjetoidaan kunnan pitkäaikaisten lainojen lyhennykset talousarviovuoden aikana. Lyhytaikaisten lainojen lisäykset ja vähennykset budjetoidaan nettomääräisenä. Lainakannan muutokset -erä on sitova valtuustoon nähden kokonaisuutena.

Talouden investointimenot on pystyttävä kattamaan vuosikatteella suunnittelukaudella ja siten pitkäaikaista velkaa ei lisätä, vaan velkoja lyhennetään noin 2 milj. euroa vuosittain. Maksuvalmiutta turvataan tilapäisillä lyhytaikaisilla luotoilla esim. Kuntatodistus.

Kunnalla on taseessa 31.12.2020 kertynyttä ylijäämää 511.042,93 euroa.

6. HENKILÖSTÖOSA

6.1 Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä				
Vakinaiset, määräaikaiset, henkilötyövuosina				
	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Elinvoiman edistäminen ja kuntakehitys	8	14,06	12,3	12,3
<i>Siitä:</i>				
<i>Sosiaali- ja terveystyö</i>				
<i>Hyvinvoinnin edistäminen</i>	0,5	0,5	0,5	0,5
<i>Elinvoiman edistäminen</i>	1,2	3,3	1,5	1,5
<i>Työllistämisen edistäminen</i>	6,3	10,3	10,3	10,3
<i>Kunnan henkilöstön työhyvinvointi</i>				
Hallintopalvelut	7	6	5	5
<i>Siitä:</i>				
<i>Hallintopalvelut</i>	4	3	3	3
<i>Henkilöstöhallinto</i>	1	1	1	1
<i>Taloushallinto</i>	2	2	1	1
Sivistyspalvelut	108,4	116,2	114,9	114,9
<i>Siitä:</i>				
<i>Sivistyspalveluiden hallinto</i>	3,5	3,5	3,5	3,5
<i>Ruokapalvelut</i>	8,9	7,9	7,9	7,9
<i>Perusopetus</i>	54	60,8	60	60
<i>Varhaiskasvatus</i>	37	38	38	38
<i>Kulttuuri ja vapaa-aika</i>	5	6	5,5	5,5
Tekniset palvelut	27,5	26,5	26,5	26,5
<i>Siitä:</i>				
<i>Teknisten palveluiden hallinto</i>	2,5	2	2	2
<i>Rakennusvalvonta- ja lupapalvelut</i>	2,5	2	2	2
<i>Kaavoitus</i>	0,5	0,5	0,5	0,5
<i>Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet</i>	20	20	20	20
<i>Kunnallistekniikka ja laitokset</i>	2	2	2	2
<i>Liikenneväylät</i>				
Yhteensä	150,9	162,76	158,7	158,7

6.2 Henkilöstökulut

	TP2019	TP2020	TA2021	TA2022
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	5 595 945	5 697 412	5 945 807	6 604 443
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	1 298 917	1 306 869	1 366 660	1 431 360
Muut henkilösivukulut	153 426	170 844	243 220	258 920
Henkilöstökulut yhteensä	7 048 288	7 175 125	7 555 687	8 294 723

7. INVESTOINTIOSA

Investointiosa sisältää investointiohjelman talousarviovuodelle 2022 ja investointisuunnitelman taloussuunnitelmavuosille 2023–2024. Investointien aktivointiraja on **10 000 euroa**. Aktivoitavalla hankintamenolla tarkoitetaan tällöin menoja, jotka kirjanpidossa on tarkoitus kirjata tasetilille.

Aktivoitavia ovat ne perusparannusmenot, jotka parantavat hyödykkeen tulon- tai palveluntuottamiskykyä alkuperäistä suuremmaksi. Hyödykkeen tulon- tai palveluntuottamiskyvyn voidaan katsoa kasvaneen, jos perusparannus johtaa

- hyödykkeen taloudellisen pitoajan ja hyödykkeen tuotantokapasiteetin kasvuun
- tuotteiden laadun merkittävään parantumiseen, tai
- tuotantoprosessin kustannusten merkittävään vähentymiseen.

Korjaus- ja huoltomenot, joiden seurauksena hyödykkeen tulontuottamiskyky tai käyttö palvelutuotannossa voidaan säilyttää ennallaan, kirjataan yleensä syntymistilikauden kuluksi. Edellä mainittuja kriteerejä sovelletaan perusparannusmenojen aktivointiedellytyksiä arvioitaessa.

Investointeja suunnitellaan pitkäjänteisesti useiden vuosien suunnittelulaskennoilla. Talousarviokirjassa esitetään vuosien 2022 - 2024 investointisuunnitelmat.

7.1 Investointiohjelma 2022 ja investointisuunnitelma 2023–2024

INVESTOINNIT 15.11.2021	Kustannus- arvio	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot ja svop-sijoitukset				
Konsernihallinnon investoinnit				
Kiinteän omaisuuden hankinta	-150 000	-150 000		
Tietojohtamisen (tijo. mm. ARC ja digitoinnit) projektit ja muut.	-20 000	-20 000	0	0
Tietojohtamisen TOJ/TOS -projekti / mm. Innofactor	-146 979	-66 979	0	0
Työajanseuranta- ja tavoitettavuusjärjestelmä.	-12 000	-12 000	0	0
Meita Oy:n osakkeiden lisähankinta osakassopimuksen mukaisesti	-15 000	-15 000	0	0
Itärata Oy -hankeyhtiö	-80 000	-4 557	-3 038	-5 064
Kutilan kanava 15,5 M€- / TA2022-TS2026. (Kts. avustukset ao. 12,8 M€). TA2021§ alkup. 225.000 €	-15 500 000	-550 000	-613 000	-5 589 000
KOY Taipalsaaren Asunnot, SVOP-rahastosijoitus	-200 000	-200 000		
Konsernihallinnon inv. Yhteensä (1-7)	-16 123 979	-1 018 536	-616 038	-5 594 064
Konsernihallinnon inv. Yhteensä (1-7) poistopohjaan		-648 979	-613 000	-5 589 000
Teknisten palveluiden investoinnit				
Pappilanniemen venesatama (2020:100 t€)v ehdollinen Elyn päätökselle	-700 000	-150 000		
Pappilanniemen silta	-530 000	-30 000	-500 000	
Olemassa olevan infran perusparannuskohteet (kadut ja tiet, sis ruutanatien korjaus 100m)	-340 000	-140 000	-100 000	
Vesilaitoksen investoinnit (2022 verkosto saimaanharjulta ketveleeseen.)	-500 000	-100 000	-100 000	-100 000
Paloas./tekn. varikon perusk.	-410 000	-100 000	-300 000	
Saimaanharjun koulun piha-alueen kehittäminen koulun ja kuntalaisten käyttöön	-200 000		-200 000	
Konstunrannan uuden kaava-alueen infra	-1 240 000			-740 000
Sairaalanmäen kaavan toteuttaminen	-240 000			-240 000
Saimaanharjun kuntosalirakennuksen katon korjaus	-80 000			-80 000
Kunnantalon peruskorjaus - suunnittelu 40000 €	-1 050 000	-40 000		-500 000
Kirkonkylän koulun ulkoseinien pesu ja huoltomaalaus	-40 000		-40 000	
Merenlahden urheilukentän liikuntapaikkojen kehittäminen (pukeutumistilat, kuntoilulaitteet ym.)	-30 000	-30 000		
Vehkataipaleen esikoulun remontoiminen koulun käyttöön (kotitalous, pienryhmätilat)	-50 000	-50 000		
Vehkataipaleen koulun vanhan osan kattopeltien vaihto	-50 000			
Merenlahden Hietalahden laiturin) ja veneenlaskupaikan rakentaminen sekä olemassa olevan huoltorakennuksen korjaus	-15 000	-15 000		
Yläkoulun käytävien yleisvalaistuksen muuttaminen energiansäästölamppuiksi (50 % lamppuista poistetaan ja energian kulutus 1/5 nykytilanteesta sekä n 20 % parempi valoteho nykyiseen verrattuna)	-15 000	-15 000		
Omenatarhan kunnostus koulun ja kuntalaisten käyttöön - suunnittelu -- 40000 € - huputus -- 60000 €	-640 000		-40 000	-260 000

	Kustannus- arvio	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Väinölän katon hionta ja maalaus	-40 000	-40 000		
Konstun montun kehittäminen, pumtrack/bmx rata, huoltotilat ja pukutilat ja varastot ym...	-200 000		-100 000	-100 000
Satulaivan päiväkodin, vuodeosaston ja hyvinvointiaseman sekä kirjaston osittainen jäähdytysjärjestelmän rakentaminen (nykyiset rakennukset toimivat ilman jäähdytystä)	-100 000	-100 000		
Koulujen piha-alueiden kehittäminen / korjaaminen: - Vehkataipaleen koulun piha (liikuntavälineet, peliareena, pituushyppypaikka ym..)	-100 000	-100 000		
- Kirkonkylän koulun piha (keinu ja liukumäki uusinta)				
- Saimaanharjunkoulu piha (penkit, koristelineet ym..)				
Pappilanniemen leikkipuisto ja puistoalue kehittäminen	-100 000		-100 000	
Leikkipuistot				
- röytyäleikkipuiston aitaaminen	-25 000	-25 000		
- olemassa olevien leikkipuistojen leikkivälineiden uusimista				
Ulkoilureitistön kehittäminen Saimaanharjulta - Kirkonkylälle	-20 000	-20 000		
Teknisten palveluiden inv. yhteensä	-6 715 000	-955 000	-1 480 000	-2 020 000
Sivistyspalveluiden investoinnit				
Kirkonkylän koulun laitehankinnat / 2021 ; CromeBook-päätelaitteet 40 kpl	-14 500			
Kirkonkylän koulun kalustehankinnat / 2021	-12 000			
Kk koulun laitehankinnan/ 2022		-13 000		
Kk koulun liikuntasalin esitystekn ja näyttämövalaistus		-19 500		
Shj koulun luokkien esitystekniikka		-12 900		
Shj koulun opetustilojen kalusto		-14 400		
Shj koulun liikuntasalin esitystekniikka		-10 400		
Sivistyspalveluiden inv. Yhteensä	-26 500	-70 200	0	0
Investointimenot yhteensä	-22 865 479	-2 043 736	-2 096 038	-7 614 064
Investointitulot				
Kutilan kanava - avustukset	11 522 500	331 500	513 833	4 642 500
Liikuntapaikka-avustus-hakemussuunnitelma (useamman kohteen) **				
Valtionavustussuunnitelma (Pappilanniemi venesatama, ELY-hakemussuunnitelma)		490 000		
Pappilanniemen sillan valtion avustus			300 000	
Investointitulot yhteensä	11 522 500	821 500	813 833	4 642 500
Investointien nettomenot	-11 342 979	-1 222 236	-1 282 205	-2 971 564

8. KONSERNIOSA

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään seuraavat yhteisöt:

Tytäryhtiöt (100 % omistus)

- KOY Taipalsaaren Asunnot
- Taipalsaaren Lämpö Oy

Kuntayhtymät:

- Etelä-Karjalan liitto
- Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä
- Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä (Eksote)

Lisäksi kunnalla on omistuksia myös muissa yhteisöissä, mutta niiden asema pääsääntöisesti on enintään osakkuusyhteisön (omistus 20-50 %) verran.

Myös Saimaan Kuitu Oy on osakkuusyhteisö.

8.1 Tytäryhtiöiden tavoitteet taloussuunnittelukauden vuosille 2022 - 2024

KOY Taipalsaaren Asunnot sekä Taipalsaaren Lämpö Oy

Talouden tasapainotustyön edellyttämä vähimmäislinjaus kunnan tytäryhteisöille on ollut jo vuoden 2018 talousarviossa edellytetty tavoite: **Yhtiöiden on selviydyttävä oman liikevaihtonsa turvin ilman kunnan taloudellista tukea.**

Muut yksityiskohtaisemmat tavoitteet on esitetty seuraavilla sivuilla.

Yhtiöissä noudatetaan kunnan konserniohjetta, mikä on uudistettu vuonna 2020. Kuntalain 47 §:n mukaisesti omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Talouden tasapainotustyö edellyttää varmasti myös muita emokunnan linjaamia selviytyksiä yms. mutta ne ovat normaalin omistajaohjauksen toimenpiteiden piirissä.

Konserniyhtiöiden taloudelliset tavoitteet -taulukkoissa on toisessa sarakkeessa on esitetty mittarien nykyarvot tilanteessa 31.12.2020. Tavoitearvot neljännessä sarakkeessa ovat taloussuunnittelukauden lopun (tilanne 31.12.2024) tavoitteita. Minimitavoite ja maksimitavoite on esitetty erikseen. Toiminnallisissa ja vaikuttavuuden tavoitteissa on esitetty tavoitearvon nykytila ja tavoitekauden tavoitetasot.

Konserniyhtiöt raportoivat konserniohjeen mukaan säännöllisesti riittävällä laajuudella. Tulostilanteita on syytä seurata myös siten, että talousarviossa TA2022-investointiosassa tapahtuvien mahdollisten pääomasijoitusten muutokset parantavat tunnuslukuja (+3 %) ilman konserniyhtiön operatiivisia toimia. Talouden suunnittelukauden 2022 – 2024 pitkän tähtäimen investointisuunnitelmat (PTS) on sisällytetty tavoitteiden saavuttamisen realiteetteihin suunnittelukauden talousarvioon.

KOY Taipalsaaren asunnot

Taloudelliset tavoitteet

			Tavoite
Omavaraisuus- %	5,31 %	Erinomainen yli 50 % Hyvä 35–50% Tyydyttävä 25–35% Välttävä 15–25% Heikon alaraja on 15 %	Yli 15 %
Velkaantumis- %	yli 200 %	10 - 60 % on melko hyvä Yli 200 % todella huolestuttava aste	10 – 60 %

Toiminnalliset ja vaikuttavuuden tavoitteet

		Tavoite
Käyttöaste	Käyttöasteen pitäminen korkealla	Vähintään 93 %
Vuokrasaatavat	Vuokrasaatavien ennaltaehkäiseminen	Vuokrasaatavat 2 % < liikevaihto
Peruskorjaukset/PTS	Kiinteistöjen korjaus ja huoneistokorjaukset	Talousarvion mukaan

Tulosarviot

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Liikevaihto	932 021	968 700	992 141	998 200	998 200
Liiketoiminnan kulut	-799 786	-815 040	- 908 985	-858 985	-858 985
Liikevoitto	112 962	153 660	83 156	139 215	139 215
Rahoitustuotot ja kulut	-58 809	-74 500	-71 500	-71 500	-71 500
Tilikauden tulos	54 152	79 160	11 656	67 715	67 715

Taipalsaaren Lämpö Oy

Taloudelliset tavoitteet

			tavoite
Lainakanta/vieraan pää- oman takaisinmaksuaika	Yli 10 vuotta	1 – 3 vuotta: hyvä 3 – 5 vuotta: tyydyttävä 5 – 10 vuotta: välttävä Yli 10 vuotta: heikko	5-10 vuotta
Omavaraisuus- %	11,57 %	Erinomainen yli 50 % Hyvä 35–50% Tyydyttävä 25–35% Välttävä 15–25% heikon alaraja on 15 %	yli 15 %
Velkaantumis- %	yli 200 %	10 - 60 % on melko hyvä Yli 200 % todella huolestuttava aste	alle 60 %

Toiminnalliset ja vaikuttavuuden tavoitteet

		Tavoite
Käyttöaste	Käyttöasteen pitäminen	+/- 2 % liikevaihdosta
Peruskorjaukset/ huollot	Verkoston korjaukset ja huollot	Talousarvion mukaan
Investoinnit	Investoinnit tehtävä omalla tulorahalla	Talousarvion mukaan
Toimintavarmuus	Käyttökatkosten määrän minimoiminen	Ennakointi huoltojen osalta

Tulosarviot

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Liikevaihto	1 029 583	1 003 080	1 005 200	1 005 200	1 005 200
Liiketoiminnan kulut	-1 028 190	-783 750	-790 334	- 790 000	-790 000
Liikevoitto	-1 393	219 330	214 866	215 200	215 200
Rahoitustuotot/-kulut	-40 798	-48 100	-24 100	-26 100	-26 100
Tilikauden voitto	-39 272	34 680	70 916	80 000	80 000